

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strad
Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
a treia-ură 10 bani.

Congresul național bisericesc.

Duminecă s'a deschis aici în Sibiu *congresul național* al bisericii gr.-or. române. E știut, că congresul este cea mai înaltă adunare bisericească a Românilor gr.-or. din Ungaria, la care iau parte deputați aleși pe cercuri din întreaga metropolie, adică din arhidieceasa Ardealului și din dieceșele sau eparchiile Aradului și Caransebeșului, cari împreună alcătuiesc metropolia.

Congresul se ține de obicei tot la trei ani și fiecare eparhie trimite la congres câte 30 de deputați (10 din cler și 20 mireni). Astfel numărul total al deputaților congresuali este de 90.

Partea cea mai mare a acestor deputați a sosit deja Duminecă la Sibiu, când — după-cum am amintit — s'a făcut deschiderea congresului.

Înainte de deschidere s'a ținut serviciu d-zeesc, servind Escel. Sa Metropolitul *Meșianu*, cu 6 protopopi și preoți.

După slujba d-zească deputații s'au adunat în biserică, unde venind și Escel. Sa Metropolitul, a ținut o frumoasă vorbire, declarând de deschis congresul.

Vorbirea de deschidere.

Escel. Sa Metropolitul salutând pe deputați, arată, că acesta e cel dintâiu congres ordinar pe care îl conduce I. P. S. Sa și zice, că dragostea cu care l-a cuprins biserică, alegându-l la cea mai înaltă treaptă bisericească, tot cu dragoste voește a o răsplăti față de biserică lucrând — zice Escelența Sa — și în viitor, în toate zilele vieții mele, cu d-voastre împreună, la întărirea și dezvoltarea sfintelor ei așezăminte, în folosul neamului și al patriei, ai căror fii suntem.

După aceasta urmează astfel:

Ear' un al doilea moment însemnat este domnilor, că fiind acesta primul nostru congres, în noul secol al XX-lea în care am intrat, ni-se oferă și nouă dorita ocaziune de a arunca o reprivere, — măcar și numai fugitivă, — asupra bisericii noastre din secolul trecut, și a compara starea ei dela începutul acelu secol cu aceea dela finea lui, pentru a ne convinge și mai mult, atât despre vitalitatea ei, cât și despre frumoasele rezultate ce le-am ajuns în decursul timpului prin salutările ei instituționale, — rezultate îmbucurătoare, ce ne îndreptățesc la un viitor tot mai bun și mai fericit.

Cine dintre noi nu știe domnilor cât de tristă și dureroasă era soarta bisericii, chiar și numai în prima jumătate a secolului trecut, și anume, cum era ea subjugată altei ierarhii străine, cum în unele părți nu ne era permis a ne zidi biserici și școale, cum nu aveam mai nici școale elementare și nici alte institute superioare de cultură, cum nu

aveam preoți și învățători cu pregătirile recerute și alte asemenea.

Și cu toate acestea, cine nu știe cât de mult ne-a întărit ea, contra tuturor grelelor cercări, venite asupra noastră, și cum ne-a ocrotit de toate relele amenințătoare.

Și earăși, cine dintre noi nu știe, cât de mult s'a dezvoltat vitalitatea ei în a doua jumătate a aceluiași secol, mai ales de când prevedința divină ne trimise pe bărbatul doririlor, în persoana marelui nostru Archiepiscop și Metropolit *Andrei* baron de *Șaguna*, împreună cu alți fruntași distinși ai noștri, de momerie în etern binecuvântată.

Cine nu știe, cum am început în acea a doua jumătate a zidi și sporii bisericele și școalele în orașe și la sate; a înființa și institute superioare de cultură; a ne crește preoți și învățători, după cerințele timpului și a le ameliora și dotațiunea, după împrejurări.

Cine nu știe, cum am ajuns a întemeia în toate centrele tipografii proprii; a întemeia fonduri și fundațiuni spre scopuri culturale; cum am ajuns a avè și realități frumoase, în toate părțile metropoliei; apoi a ne bucura și de o inteligență frumoasă și zeloasă, și mai presus de toate, din dismembrați cum eram, a ne mai vedè întruniți și într'o metropolie națională și autonomă, care ne adăpostește pe toți la adevăratul ei sin: de mamă.

Acestea și alte asemenea mari și frumoase progrese sânt domnilor, cari ne mângăie și ne îndreptățesc nu numai la asemenea mângăiere, dar' ne mai întăresc și în convingerea, că dacă biserică străbună și atunci când însași era subjugată, ne-a ocrotit contra pericolelor amenințătoare, indicându-ne, așa zicând, din moarte la viață, ba încă și ajutându-ne la frumoase progrese culturale: cu cât mai mult ne va ocroti și întări ea în viitor, când din darul lui Dumnezeu și din grația M. Sale, a gloriului nostru Împărat și Rege *Francisc Iosif I.* a devenit liberă și autonomă!

Chiar și numai cele deja amintite, constată domnilor, prea îndeajuns, puterea cea mare de viață a bisericii străbune, putere ce abia mai are seamăn, putere ce mângăie pe cei întristați, întărește pe cei slabi, îmbărbătează pe cei îndoielnici, înțelepțește pe toți, oferind și indicând tuturor cel mai mănos teren de lucrare și calea cea adevărată către mărețul scop final al omului.

De acea, precum se știe, și acțiunea tuturor fruntașilor noștri pentru ridicarea neamului a pornit totdeauna dela biserică, care între toate împrejurările a rămas nedespărțită de popor, susținându-ne și conservându-ne indivi-

dualitatea, împreună cu limba, cu în-sușirile și datinele strămoșești, prin ceea-ce și mai mult s'a adevărit de cea mai bună programă a noastră, de a ne căuta și câștiga prin ea dezvoltarea noastră morală și culturală și prin aceasta binele și fericirea la care nisium.

Biserica noastră națională este domnilor tot ce avem comun; ear' pentru-ca să știm și mai mult aprecia marea ei însemnătate, să ne gândim, ce ar fi de noi dacă nu am avè-o?!

Biserica străbună are pentru noi și o mare și sublimă misiune culturală domnilor, pe care o poate împlini cu succes numai printr'o conducere înțeleaptă, întemeiată și în viitor, ca și în trecut, pe cele trei mari virtuți creștinești: pe credința în Dumnezeu, apoi pe dragostea și speranța evangelică, din partea tuturor celor chemați, și mai ales din partea congreselor noastre naționale bisericești, în mâna cărora a depus marea noastră regenerator, fericitul Archiepiscop și Metropolit *Andrei*, soarta bisericii noastre, prin memorabilele cuvinte, rostite în primul nostru congres din 1868, zicând:

„Cu desevîrșită odihnă sufletească depun toată competența legislativă și administrativă a bisericii în mâinile congresului de acum și a celor viitoare, ca singure reprezentanțe legale și canonice a întregii provincii metropolitane, prin urmare competente a duce și conduce trebile administrative, economice bisericești, școlare și fundamentale; dar' totodată, în mâna acelor congrese depun și răspunderea pentru ulterioara soartă a bisericii.”

Din acestea vom înțelege domnilor cât de frumoasă și de însemnată, dar' totodată și plină de răspundere este chemarea noastră a tuturor membrilor congresuali. Este frumoasă și însemnată, căci ce este mai frumos și mai măreț, decât a lucra la binele și fericirea unui neam, unui întreg popor, a neamului și poporului din care facem parte.

Este însă și grea și plină de răspundere, căci nu putem tănu, că trăim timpuri grele și pentru biserică, timpuri în cari o mulțime de curente periculoase tind până la sguduirea temeliiilor ei.

Deși biserică noastră și în trecut a îndurat multe cercări grele, pe cari toate le-a învins prin puterea ei de viață, să nu uităm, că la acea învingere a contribuit foarte mult și țărfa convingerii fericitilor noștri părinți, pe care trebuie să ni-o însușim și noi, dacă vom, precum dorim, a învinge și curentele periculoase din timpul nostru.

Să nu uităm domnilor, că timpurile și evenimentele ne pot lipsi de multe

alte bunuri materiale; nu este însă nici o putere care să ne poată lipsi de biserică străbună, dacă vom ține și noi ca fericii nostri înaintași, cu toată tăria convingerii, la acea moștenire strămoșească.

Să nușuităm, că noi n'avem dreptul a dispune, ci numai a ne folosi de acel prețios tezaur, pe lângă marea datorință de a-l lăsa și urmașilor nostri de cea mai scumpă moștenire, fiind pentru aceasta și răspunzători, înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

Deci să ne grupăm cu toții, tot mai mult în jurul acelei instituțiuni divine, cum se grupau și fericii nostri părinți, și precum se grupează astăzi și alți compatrioți, mai bine situați, în jurul bisericii lor, — deși mai au și alte terene de dezvoltare, — lucrând și noi la ridicarea ei, și făcându-ne toți apostoli binevestitori ai învățăturilor ei, cari sunt cuvântul lui Dumnezeu.

Să arătăm și prin fapte, că ținem cu tărie la biserică străbună, și special la cele trei mari baze ale ei, la credința în Dumnezeu și în Domnul nostru Isus Christos, la dragostea către Dumnezeu și de aproapele, fără de care s'ar periclita tot ce mai avem; să cultivăm tot mai mult acea dragoste, armonia și buna înțelegere între noi, ferindu-ne de împăcheri și ținând cu tărie la frumoasele sfaturi părintești ale neuitatului marelui Andreiu, adresate celor din jurul seu în ora morții: »Fiilor, nu vă certăți, nu vă sfădiți, — ca așa să se realizeze și speranța noastră, de un viitor tot mai bun aici și de fericirea de dincolo.

Cu acest frățesc și părintesc apel atât către d-voastre domnilor, cât și către toți pe cari îi reprezentați aici, de ori-ce stare și pozițiune, declar sesiunea congresului nostru național-bisericesc ordinar, pentru anul 1900 de — deschisă.

Budgetul. Ministrul de finanțe Lukács a prezentat Mercuri dietei maghiare budgetul anului viitor. E încheiat astfel: Venite 1,056.582.297 coroane; cheltuieli: 1,056.546.417 cor. Se arată deci o sumă întrecătoare de 35.880 coroane. Însă numai pe hâr-

tie. Față cu budgetul anului curent se arată o economisare de trei milioane și jumătate, la venite și la cheltuieli.

Ca în evul mediu. Se telegrafează dela Berlin, că guvernul german a dat ordin strict să fie închise toate școlile polone din Berlin. Școlile acestea se țineau prin cărcime și case private, pe spesele Polonilor, și în ele nu se învăța decât limba și istoria națională a Polonilor. Erau la început patrusprezece; dar' în urma goanei pornite din partea guvernului german în contra lor au fost reduse la opt, ear' acum sunt închise și aceste opt. Și se mai laudă Germania că ea merge în fruntea civilizațiunii!

CÂND SE FAC ALEGERILE? Cu siguranță se poate spune acum, că în decursul anului ce vine, adică în 1901. În budgetul de stat al anului viitor e trecută, anume, suma de 60.000 coroane, ca spese pentru alegerea deputaților și rectificarea listelor electorale; și fiindcă sub același titlu, pentru anul curent a fost trecută numai suma de 40.000 coroane, se dă cu socoteală, că plusul de 20.000 coroane se va folosi pentru ridicarea de șatre și alte ornamente electorale.

Ședințele congresului.

Congresul național bisericesc a ținut ședințe toată săptămâna. În ședința de Duminecă deputații și-au dat credenționalele, adică scrisoarea, că au fost aleși de deputați. Credenționalele au fost luate la cercetare în comisii (secții) după diecese și apoi Luni și Marți deputații cari au avut actele în rînd, au fost verificați, adică recunoscuți de deputați aleși.

Dintre lucrări mai însemnate amintim următoarele:

La raportul dep. Dr. I. Mihău, asupra socotelilor etc. se votează budgetul consististorului metropolitan pe 3 ani 1901 până 1903 (trebuințe: salare, remunerații etc. 11.140 cor., acoperire 11.500 cor.) și se iau la cunoștință socotelile pe 3 ani din urmă, aflându-se în regulă.

Față de facerea unui fond comun, pentru a se plăti deputații și cheltuielile

congresului, se hotărăște a rămâne tot ca până acum, adică a-și plăti fiecare diecesă deputații sei.

La raportul archim. Aug. Hamsea se hotărăsc între altele următoarele:

Se ia la cunoștință adresa episcopatului nostru, subșternută la tron din incidentul morții Reginei-Împ. Elisabeta și se hotărăște ca adresa să se alătore la protocol.

Pentru trecerea din viață a fostilor membri ai consististorului Ioan de Leményi și vic. Ier. Beleş, congresul își exprimă regretele prin sculare.

La posturile vacante de asesori se vor face întregirile de lipsă, ear' asupra studiului istoric de archim. Dr. Ilarion Pușcariu: »Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania«, care e o carte mare și bună, va urma în congres o dare de seamă deosebită.

Asupra memorandumului înaintat la congres de preoții militari gr-or. români s'a încins o vie și importantă discuție în ședința de Mercuri. În urmă s'a primit propunerea comisiunii, ca consististorul metropolitan să stăruie pentru îndreptarea relelor și, ca preoții militari gr-or. să aibă aceleași drepturi, ca și preoții militari catolici.

Referentul archimandrit Hamsea raportează asupra arondării protopopiatelor (votată în sinodul archidieceșan) și în conformitate cu propunerea consististorului și sinodului archidieceșan se hotărăște, ca protopopiatul Avrig și Geoagiu la timpul seu să se desființeze. Protopopiatul Cetății-de-Baltă și al Solnocului să se contopească. Să se creeze apoi un nou protopopiat cu sediul în Hunedoara, apoi se aprobă și celelalte schimbări mai mici.

Comisia școlară prin referentul ei Dr. D. P. Barcianu raportează asupra grădinilor școlare și progresului economic în școli; asupra calificației învățătorilor și asupra planului de învățământ, — cari se iau spre știre.

În ședința de Joi s'a luat o hotărîre de mare însemnătate. S'a hotărît anume să se întemeieze trei episcopii noue, la vreme potrivită: una în Orade, (unde este deja consististor și vicariat), una în Cluj și una în Timișoara. Episcopiiile noastre sînt centre însemnate

FOIȚA.

Poesii populare.

Din jurul Gherlii.

Culese de Gregorlu Briclu, învățător în S.-Cristur.

Asta lume-i cum o vezi
La nime să nu te 'ncrezi,
Nici la soră, nici la frate,
Nici la cămașa din spate,
Că ș'aceea stă departe.

Cine-o făcut dragostile
Mânce-i grăul pasărilor,
Și ovésul pițigușii,
Și mintea din cap grelușii.

Tot am zis că doară doară
Până bădița să 'nsoară,
Tot am zis că lasă lasă
Până de badea-s rămasă.

Câte stele sînt pe cer
Până 'n ziuă toate pier,
Numai steaua bădiții
De pe dealu Bistriții,
Nici nu sue, nici coboară,
Fără cu dor mă omoară.

Mândruliță de departe
Trimite-mi pe poștă carte,
De trăești să te doresc,
De-ai murit să te jelesc.

Cu drăguța care-o am
N'oi vedea raiul șohan,
Da cu care o am avut
Poate că l-aș fi văzut.

Du-te bade 'n drumul tău
Că știu că nu-i fi al meu,
Du-te bade 'n Marți seara
Că știu că nu mi lua.

Am drăguță cu cercei
Țucă-i badea gura ei,

Am drăguță mititea
Țuc'o badea că-i a mea.

Dragostea e mare leac
La omu care-i sărac,
Dragostea e mare bine
La omu sărac ca mine.

Mândră pentru-a ta guriță
Umblu seara pe uliță,
Pe tină, pe vreme bună,
Pe 'ntunerec și pe lună.

Am avut mândră iubită
Ș'am rămas inimă friptă,
Am avut mândră aleasă
Ș'am rămas inimă arsă.

Hai mândră să ne iubim,
La luat să nu gândim,
De luat sîntem departe
Ca și Cluju de Orade.

de cultură și putere românească, prin urmare întemeierea lor este lucru însemnat pentru noi.

S'a mai primit un nou regulament pentru despărțenii.

Afacerea din Corniareva

— în congregație.

În congregația sau adunarea de Joi, 12 l. c. a comitatului Caraș-Severin, ținută în Lugoj, a venit în vorbă și afacerea și vearsarea de sânge din Corniareva.

Este știută trista întâmplare, că adevăratul popor de aici temându-și islasul s'a răsvrătit împotriva antiștilor și gendarmii au pușcat în mulțime.

Foaia fostului ministru *Bánffy*, numită „*Magyar Szó*”, care mereu născoste minciuni, a scris și despre această niște lucruri încornurate. Într'un articol intitulat „Jancu utodai”, spune adevăratul „*Magyar Szó*”, că Românii din Corniareva s'au răsvrătit cu scopul de a se rupe de țeara noastră și a se alătura la România; mai departe zice că la aceasta Românii au fost îndemnați de niște aștători veniți din România, cari ziceau, că se pună capăt tirăniei Maghiarilor ș. a.

Toate aceste sunt minciuni, dar' scopul foii ungurești era să-i arete pe Români ca răsvrățitori și vînzători de patrie.

Față de aceste minciuni eată ce hotărîre vrednică a luat adunarea comitatensă din Lugoj:

Față cu comunicatul „Jancu utodai” din „*Magyar Szó*” despre pretinsa revoluție a Românilor din comuna Corniareva, pentru a fi alăturat comitatul Caraș-Severin la România: congregația de ieri, Joi, a comitatului nostru a luat cu unanimitate următorul important concludus:

Comunicatul din „*Magyar Szó*” se declară în întreg cuprinsul seu de neadevărat și de pură calumnie tendențioasă. Vicecomitele co-

mitatului se autorisează să facă desmințire categorică în ziare. Comunei Corniareva se comunică articolul, cu îndrumarea, să intenteze proces de presă pentru calumnie. Totodată să fie recercat din partea comitatului prim-procurorul regesc să intenteze proces de presă ziarului „*Magyar Szó*” pentru agitație în contra naționalității române. Ear' dacă se vor ivi și pe viitor în chestia aceasta denunțări pentru tradare de patrie, vicecomitele comitatului e împunternicit se institue imediat o anchetă, în care să se numească și membri români de ai congregației.

Din România.

Cât de înțelepțește este cărmuită România și în afacerile din afară, și cât de bine a știut să se poarte bărbații ei frunțași în afacerea ce a avut-o cu Bulgaria, ne arată următoarele, ce se scriu din România:

Ministrul român de externe, dl Alex. Marghiloman, în călătoria sa spre casă, venind din străinătate, s'a oprit la Viena, unde a avut o lungă întrevedere cu ministrul comun de externe al monarhiei austro-ungare, contele Goluchowski, și a avut fericirea a fi primit în audiență și din partea Monarhului nostru.

După-cum sîntem informați M. Sa Împăratul și Regele Francisc Iosif a primit pe dl Marghiloman cu o mare amabilitate, convorbind cu el în mod foarte afabil. Audiența a durat o jumătate de oră.

Împăratul a voit să fie în mod minuțios informat asupra situației interne a României, asupra conflictului românobulgar și asupra anticipării pe care România a contractat-o la Berlin.

Împăratul și-a exprimat bucuria, că înțeleapta politică a României a știut să evite războiul cu Bulgaria, lucrul pentru care — a zis Împăratul — Europa-i va fi recunoscătoare.

Concediînd pe dl Marghiloman, Suveranul nostru l-a decorat, zicîndu-i:

— Pentru meritele d'v. și spre a onora înțeleapta politică a României.

Se spune, că la Berlin, ambasadorul rus de acolo încă ar fi declarat dlui Marghiloman, că și Rusia e recunoscătoare României pentru-că a evitat războiul, care ar fi avut în Balcani grele urmări.

DIN LUME.

Din China.

În China lucrurile sînt tot încurcate. Pe când în partea de mează-noapte răscoala s'a liniștit, a izbucnit la mează-zi o altă răscoală.

Eată vestile în privința aceasta:

În China-sudică se lățește într'una răscoala și se pare, că răsculații nu sînt contra străinilor, ci contra dinastiei. În Kwantung, Kvangsu și Seciuan este o puternică mișcare antidinastică, apoi pe valea Iang-ce și în alte părți se face propagandă pentru detronarea dinastiei Manciu.

Lui „*Daily Telegraph*” i-se anunță, că în 12 l. c. răsculații au pus pe fugă o oaste împărătească; ei au ocupat mai multe sate, dar' n'au atacat capelele și locuințele misionarilor.

Până acum atîta se știe despre răscoala din China-sudică.

Din nord se anunță, că *Waldersee* a plecat din Tien-Tin la Peking, însoțit de statul seu major.

Burii.

Agenția din Bruxella a Transvaalului face cunoscut, că depărtarea lui Krüger nu înseamnă sfîrșitul războiului. Burii vor lupta mai departe și războiul nu se va pute termina, decât cu estirparea Burilor.

Krüger va debarca în Triest și va merge la Hamburg și Berlin.

Un burgher respectabil, *Van Post* a căpătat permisia să meargă în Orange la *Dewette* spre a-l capacita, că e o nărozie a mai continua lupta. Tot cu acest scop a mers *Schwemann* la *Botha*.

Buller a fost absolvat dela comanda oastei din Natal și va pleca la Londra.

Din Valea-Boului.

Culese de *Grigore Lața*, învățător.
Bate Doamne Neamțu 'n drum
C'a luat feciorii buni
Și-au rămas gunoaiele
Să iubească fetele.

Așa a zis mama-odată,
De unde cătana pleacă
Rămâne casa săracă,
Bată-mi-te maico bată
Inima mea cea stricată,
De ce nu m'ai făcut fată
Să-ți fi tors cu furca 'n vatră,
Numa mă făcuși fecior
Ca să-ți fiu de ajutor,
Venî Neamțu peșitor.

Când tu maică m'ai făcut
Și pe brațe m'ai ținut,
C'o mână m'ai legănat,
Cu una țigă 'mi-ai dat,
Cu gura m'ai blăstemat:
Să umblu din sat în sat.

Blăstematu-mai Luni seara,
Să umblu lumea și țeara.

Când îți fui maică mai drag
M'a jurat Neamțu sub steag,
Când îți fui maică mai dulce
M'a jurat Neamțu sub cruce.

Din Șoimușul-român (com. Têrnava-mică).

Culese de *Teodor Libeg*, pedagog.
Nime 'n lume nu să înșeală
Ca feciorul când să-'nsoară,
Prinde 6 boi la car
Și-și aduce mult năcaz,
Prinde 6 boi la rudă
Și-și aduce multă trudă.

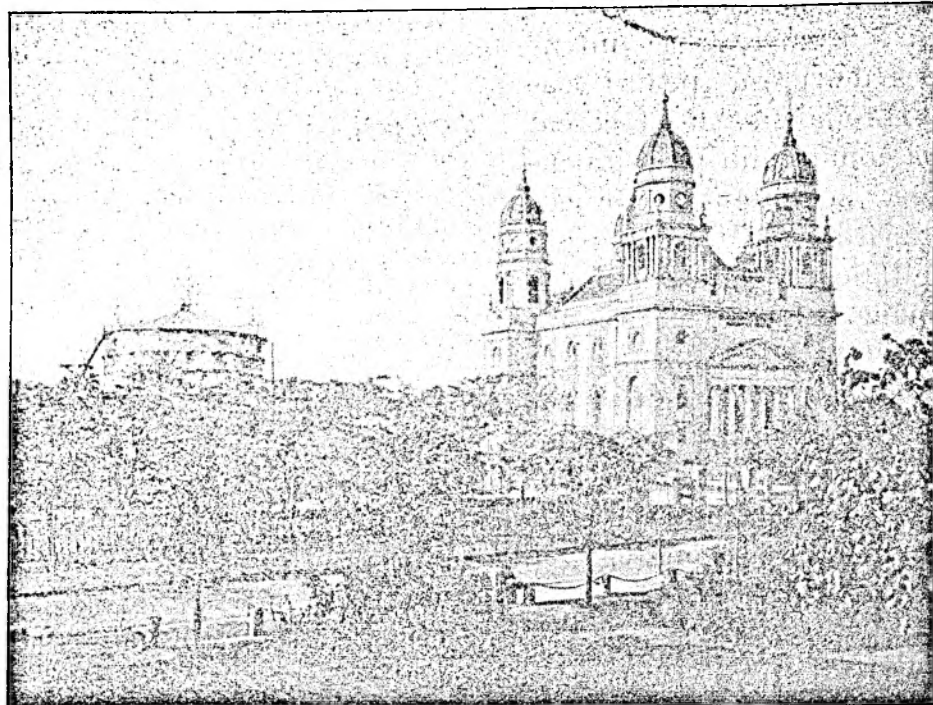
Fă-mă Doamne ce mi face,
Fă-mă Doamne mușunoiu
Să mă arunc sub războiu,
Să vîd ițele cum se plimbă
Și pe mândra cum se strimbă.

Măndrele cele măndrețe
Nu se țin cu pădurețe,
Ci se țin cu must de vin
Și cu pită din Hodin.

Lung e drumul Clujului
Da-i mai lung al dorului,
Drumul Clujului se gată
D'al dorului nici-odată.

Frunză verde de bujor
Nici la toamnă nu mă 'nsor
Că de mândra nu mi dor,
Numa-o leacă și nu prea
Că știu că n'a a fi a mea.

Fă-mă Doamne ce mi face,
Fă-mă pana cucului
În clopul birăului,
Mă fă pana bradului
În clopul juratului.

BISERICA METROPOLIEI DIN IAȘI.

(Ilustrație din «Călimdarul Poporului» pe anul 1901).

Producția sodalilor români din Sibiu.

Sibiu, 17 Oct. n.

Sibiul a avut Dumineca trecută frumoase sărbări românești.

Două dintre cele mai însemnate instituții ale noastre și-au ținut aici întrunirile. Înainte de prânz s'a deschis cu o impunătoare solemnitate *congresul național bisericesc*, iar după prânz s'au întrunit membrii *secțiilor literare* ale «Asociațiunii», pentru a se constitui și a-și fixa programul lucrărilor.

Seara apoi vrednica Reuniune de aici a sodalilor noștri a dat o producție (concert și teatru) bine succasă. Pe la 8 ore sala cea mare dela «Gesellschaftshaus» era plină de lume românească. Majoritatea o formau ea de obicei măiestrii și tărani noștri, cu femeile și fetele lor drăgălașe, îmbrăcate cele mai multe în frumosul costum românesc. Aspectul salei era încântător. Costumul național prevala față de vestimentul domnesc și dădea o înfățișare foarte plăcută.

Inteligența a luat parte în număr mărisor. Am observat pe deputații congresuali: Tisu, adv., Lința, Dămian adv., Bersan, Dămian, protopr., Păcurar, prot., Dr. Farcaș, P. Truța, Trăilă, Cornean, Miclea, Corcan, Dr. Novac, Hamsea, prot., Roxin, Putici, prot. etc., apoi pe d-nii Dr. V. Bologa, dir. și doamna, Andreiu Bârseanu, prof., Pomp. Dan, prof., Dr. Valer Moldovan, cand. de adv., L. Trițean, Dr. Cristea, secr. cons., Silv. Moldovan, red., Stezar, Cristea, ases., P. Lucaș și d-na, Dr. P. Șpan, prof., D. Câmpăan și d-na, doamna preoteasă Clonța, Dom. Rațiu dir. și d-na, Simțion, Al. Vasilie, Piso, Petra, Orlea, Vidrighin, mai mulți tineri voluntari etc.

Producția s'a început îndată după 8 ore și în general a reușit bine. Partea primă a format-o concertul, patru puncte cu cântări, esecutate de coruri de dame, bărbați și mixte, dirigate de învăț. C. Popa.

Corul de bărbați și cel mixt a avut prestațiuni foarte succese, așa că unele cântări au fost bisate, dar corul de dame (cu deosebire în cântecul «Cu respect vă salutăm») s'a dovedit cam slab.

Partea a doua a producției a format-o teatrul. S'a dat piesa «Rusalile», de V. Alexandri. Diletanții și-au jucat rolurile foarte bine; în special rolurile principale (Găbucus — E. Bobancu, Răsvrătescu — N. Ișan, Buimăcilă — N. Stoica, Susana — d-na E. Roșca, Veveriță — N. Bratu, etc.) au fost interpretate fidel și cu dexteritate. Pagubă numai că piesa e puțin cam învechită și ne prezintă figuri și stări dispărute. La aceasta însă nu sînt de vină sodalii noștri, dacă nu avem un repertoriu de teatru mai potrivit și actual.

După producție, pe la 11 ore s'a început jocul cu o «horă mare și frumoasă», urmată de alte jocuri, între cari multe naționale. S'a dansat mult, cu foc și cu mare veselie până noaptea târziu.

Sodalii noștri pot fi mândri de frumoasa și vesela lor petrecere.

m.

Cartea poporului român.

Astfel trebuie să numim «Călimdarul Poporului», atât de iubit de poporul nostru.

«Călimdarul Poporului» pe anul 1901 se estinde pe 159 pag. și mai bine de două coale inserate. Ca de obicei Călimdarul are două părți principale: partea calendaristică și partea literară-economică.

Partea calendaristică.

Partea calendaristică se estinde pe 37 pagini.

Cuprinsul e următorul:

Pe cele dintâu două pagini sînt date despre anotimpuri, întunecimi, regețul anului, posturile etc. Între ele remarcăm, ca ceva nou: *zilele critice* ale anului, după vestitul *Falb*. Sînt cu totul 25 de zile critice, înșirate în ordine cronologică.

Urmează lunile anului. Aci observăm, că de mai mulți ani se puneau la fiecare lună povețe economice. Crezînd, că cetitorii Călimdarului în cursul timpului își vor fi însemnat aceste povețe, am dat în locul lor preziceri despre vreme și sfaturi și termine.

Ca să se vadă cât de folositoare sînt aceste, dăm aci sfaturile și terminelile dela două luni:

Ianuarie 1901.

Vremea.

(După călimdarul de 100 ani).

Vremea în luna Ianuarie, cu puține întrepreri, va fi friguroasă. În 30 a luni se moaie frigul.

Sfaturi și termine.

Până în 31 Ian. trebuie înștiințate (prin notari; la orașe prin magistrat) datoriile întabulate pentru scărirea dării.

Foaia de mărturisire la darea de câștig clasa III. și IV. (meseriași, neguțetori etc.) trebuie dată până în 20 Ianuarie. Foaia de mărturisire despre camete și rente până în 15 Ianuarie. Înștiințarea cânilor pentru dare în decursul luni.

La începutul luni trimite abonamente la foi.

Noembrie 1901.

Vremea.

(După călimdarul de 100 ani).

Din 1—22 timp urît, cu ploi răci și schimbăcios; în 23 vreme senină; în 24 vreme moale, apoi în 28 schimbăcios; în 30 timp de iarnă.

Sfaturi și termine.

În anul acesta în decursul luni Noembrie se înștiințază chiriile de casă, pentru măsurarea dării pe 3 ani. Până în 15 Nov. se plătește darea directă.

Se apropie iarna, în serile lungi de iarnă e bine să cetești cărți bune, ca să-ți aduni cunoștințe folositoare.

După luni vine *cronologia*, *domnitorii*, *posta și telegraful*, *timbrele* și *earăși* ca nou în «Călimdarul Poporului» un *șematism*, în care se cuprind date despre tot ce alcătuie *puterea noastră culturală*, anume: *bisericele române* (biserica gr.-or și gr.-cat.), *școalele* (școalele populare, de mijloc, pedagogii și teologii, școale de fete) și *reuniunile* (culturale, reuniuni de femei, de cântări, de meseriași, de binefacere, de agricultură, de negoț, tipografii, bănci și înștiri sătești). La fiecare din aceste sînt numite persoanele, cari stau în fruntea lor. Ca exemplu dăm aci din ele un mic capitol:

Reuniuni de meseriași.

Scopul reuniunilor de meseriași este cultivarea breslei meseriașilor și sodalilor. Astfel de reuniuni avem în:

Sibiu. President: Victor Tordășianu.

Brașov. President: Arseniu Vlaicu, profesor.

Sebeșul-săsesc. President: Zevedeu Murășan, prot.

Cluj. President: Basiliu Podoabă, director de bancă.

Săliște. President: Dum. Banciu, apotecar.

Lugoj. Societatea cojocarilor.

În întemeiere sînt astfel de reuniuni în Turda, Făgăraș etc.

Partea calendaristică se încheie cu un articol despre *banii cei noi* și *banii din România*.

Creдем, că în chipul acesta ne-a succes a face nu numai interesantă, dar și folositoare și instructivă partea calendaristică.

Despre partea literară, care cuprinde 24 de articoli și articolași și 16 ilustrații, vom vorbi în unul din numerele viitoare.

Din ilustrațiile aceste dăm una în nrul de azi, anume chipul minunatei *biserici metropolitane din Iași*. Astfel de frumoase ilustrații împodobesc «Călimdarul Poporului» pe 1901.

Meseriașii și neguțetorii noștri.

Meseriași.

În Lugoj.

Subscrisul sînt mîiestru zidar român în Lugoj; lucru tot felul de clădiri, biserici etc., fac fântâni, cuptoare, cu prețuri ieftine și scot umezeala din ori-și-ce reveneală.

Rog comunele din împrejur să binevoiască a-'mi recomanda ori-și-ce lucru de zidarit.

Isidor Stîmurean, mîiestru zidar, strada Olarilor nr. 356, în Lugoj.

În Șomfalău.

Subscrisul sînt mîiestru ferar; pregătesc pluguri, sêcuri și tot felul de lucru de ferărie economică, precum și reparaturi.

Ilie Cuc, ferar în Șomfalău, u. p. Bistrița.

Comercianți.

În Feneșul-săsesc.

În comuna Feneșul-săsesc (lângă Cluj) sînt 6 bolti, durere însă, că numai 2 sînt Români, ear' ceialalți boltași sînt: 1 Jidan, 2 Armeni și 1 Ungur. Cele mai cercetate sînt a subscrisului, a Jidanului și a Ungurului.

A 2-a boltă română e a lui **Ioan Oltean**, din loc de aici. Subscrisul sînt neguțetor de 2 ani. În bolta mea se află de vînzare tot felul de negoțuri, precum: făină în mare, urez, tot felul de zaharicale, și alte mîerunțisuri, apoi poame sudice: portocale, citroane, roșcov, smochini, etc., tot asemenea tîbac și sare, adecă tot ce se recere la o boltă de specerie. Apoi mai am de vînzare bercă, bumbi, șinoare, postav, năfrămi ș. m. Am slănină de cea mai bună luată tot dela negustori români din *Poiana-Sibiului*. Dintre ape minerale, sodă, sirup, apoi liquer, picuri de mintă, de smeură, mure, picuri amare etc.

Nu sînt om învîțat, dar' ceti și scrie știu, încât n'am lipsă de a-'mi purta alții protocoalele. Am fost și sînt plugar, ocupîndu-mă și cu negustoria.

»Foaia Poporului« o poartă vre-o 6—7 inși, unul »Gazeta Transilvaniei«; e de însemnat că acestia toți sînt țărani cu stare moderată.

Ce privește negoțul, mă pot lăuda că nu-'mi merge rău.

Demetriu Calan, econom și comerciant.

PARTEA ECONOMICĂ.

Istoria animalelor de casă.

I. Animalele de casă la popoarele din vechime. Cele mai însemnate urme despre creșterea animalelor, la aflăm în Arabia. Poporul din această țeară se împărțea din vechime în două părți: unii, cari duceau o vieață de nomazi (călători) și trăiau din aceea, încărcînd pe cămile felurite produse și esportîndu-le în alte țări, ear' alții, cari s'au așezat stabil la un loc și se ocupau cu creșterea cailor.

Caii arabici, dela cari se trag și cei englezi, sînt până astăzi cei mai vestiți și în Europa. Ei au capul mic, nările largi, ochii vioi și plini de foc, grumazii încordați, pe cari e crescută o coamă lungă și adese-ori și creață, spinarea le e dreaptă, pieptul larg, trupul subțire, șoldurile pline, coada lungă și deasă, picioarele din jos mai subțiri, ear' deasupra genunchilor mai groase și musculoase (cărnoase).

Arabii mai trăesc până astăzi cu caii lor împreună. Ei nu se despart de aceia, nici când mîncă, nici când se culcă, ci îi tractează ca pe prietenii și tovarășii lor de lucru. De aceea la ei nici nu vei afla cai răi și cu nărav, ca pe la noi. Caii arabici, până astăzi sînt cei mai prețuiți în toată lumea, ear' la vînzare ajung de cele mai multe-ori la un preț ne mai auzit.

După Arabii, cele mai însemnate urme despre creșterea animalelor de casă, le aflăm la Grecii cei vechi, cari încă creșteau mulțime de animale, precum: boi, vaci, cai, asini, catări, oi, capre și porci. În Grecia s'au întrebuițat mai întăiu caii la răsboiu, la preumblări și alergări, ear' asinii și catării la purtarea poverilor mai grele.

Vitele cornute se întrebuițau la lucrarea pămîntului și pentru hrană. Din lâna oilor se făceau fel și fel de îmbrăcăminte. Laptele dela oi se amesteca cu cel de capre, ca să se închege și apoi se făcea caș din el, care se puneă să se dospească și uște și astfel se păstra timp îndelungat. Rimătorii

încă erau cunoscuți din timpurile cele mai vechi; aceia se îngrășeau, se ucidău și astfel carnea și slămina lor sărată și afumată se păstra timp îndelungat.

La nici unul din vechile popoare nu aflăm urme așa însemnate despre creșterea animalelor, ca la vechii Romani. La acestia unele animale erau atît de prețuite, încât se cinsteau ca și niște zăi. Ovidiu, un vechiu scriitor, zicea lui Pitagora, care era obișnuit a se hrăni cu carne de vite: »Pentru-ce sînt vinovați boii de se taiă? căci ei sînt animalele cele mai bune și fără violenție, născute pentru munci grele!«

Pliniu, unul dintre naturaliști, spune în scrierile sale, că boul e soțul cel nedespărțit al omului la lucrurile cele grele, de aceea și trebuie hrănit și cruțat mai mult ca ori-și-care animal. Bubona era un zău la vechii Romani despre care credeau, că el apără și scutește vitele, ear sub numele de Eterculus cinsteau pe Saturnus, despre care credeau că a învîțat pe oameni să întrebuițeze gunoiul pentru îmbunătățirea pămîntului.

Numa Pompiliu a fost cel dintăiu, care a introdus banii de metal, ca schimb pentru produse. Mai tîrziu, sub Serviu-Tuliu, se tipărea pe bani: un bou, o vacă, un purcel, o oaie, un cal și altele, prin care încă se ținea oare-cum la încurajarea ținerii și creșterei animalelor.

Afară de animalele mai sus înșirate, vechii Romani mai țineau și o mulțime de galițe: găini, găște, rațe și porumbi, ear' pe unele locuri se ocupau și cu stupăritul.

II. Cănele. Între toate animalele domestice, se pare, că cănele a fost cel dintăiu, care s'a îmblănzit din starea lui sălbatică, devenind un tovarăș credincios și nedespărțit al omului. Chiar și unele din popoarele vechi țineau hăulitul cănelui de peste noapte, ca o prevestire rea, ear' astăzi hăulitul lui se privește drept prevestire de foc, moarte sau alte nenorociri.

Soiul cănilor de astăzi, după cercetările celor mai vestiți naturaliști, se trage din șacalii și lupii indieni, cari prin încrucișare (corcire) au dat diferi-

Dragoste și inimă curată.

Novelă originală de N. Trimbișoniu.

IV. Isbânda.

(Urmare).

Chiar și ceialalți feciori din sat luară în ochi a ură pe Todor al crâșnicului, care pe temeiul că el e cel mai avut între ei, nu vrea să știe de frățietate și legături între ei.

În ziua de Sîn-Georgiu Florica se găta să meargă la biserică. Frumoasă ea un bujor abia înflorit, nu-'ți puteai lua privirea de pe ea.

— Draga mamii, — întrebă lelea Firuța, — ai împletit și tu cunună și ai trimis-o cui va?

— Am împletit și trimis-o.

— Cui?

Era greu pentru Florica să dea răspuns; o roșeață îi cuprinse obraji și își plecă capul pe mîna mamii sale.

— Spune dragă spune, nu te sfii doar' nu-'ți voiu zice nimica pentru-că

ai împletit cunună și ai trimis-o cui va, așa-i datina și datina n'o poți strica tocmai tu.

— Eu am trimis cununa lui Linu, pentru-că el 'mi-a trimis cartea de versuri, pe care 'ți-am arătat-o d-tale.

— Tare bine! În contra lui Linu nici eu nici tatăl-tău nu avem nimica de zis, el e copil blînd și de treabă.

Și Florica merse la biserică, ear' lelea Firuța rămase acasă să gate prînzul.

Nu mult după aceea veni și Pătruț Preda dela oi, unde fusese să dea porunci pîcurarului să se gate cu toate să aibă grije de oi, căci peste 10 zile va fi mîsuratul oilor și atunci să nu rămână în rușine.

Se îmbracă și plecă și el la biserică.

La sfîrșitul liturgiei, preotul eșind în ușa împărătească vesti credincioșilor, că astăzi vor eși cu procesiunea la câmp la isvorul Zinei pentru sfințirea apei și hotarului.

Clopotele încep a suna, școlarii doi cu doi es în rînd, în frunte preotul cu evangelia în mîni, învîțătorul cu corul, în urmă credincioșii pleacă la isvor.

Praporii fâlfaie de o boare lină, ear' atmosfera e pîtrunsă de cîntarea irmosului »Ângerul a strigat« întonat de coriști.

Ajunși la isvorul Zinei, se sfințește apa, se rostesc rugăciuni pentru bunărodirea țarinei și ferirea de tempestăți, după cari procesiunea se întoarce cu pași lini acompaniați de sunetul clopotelor și versul coriștilor.

Intorși în biserică preotul rostește rugăciunea de încheiere. Credincioșii își fac cruce și pleacă, cei bătrâni cătră casă, ear' tinerimea și cei curioși de joc la curtea primarului, unde totdeauna Dumineca și în sîrbători mari după isprăvirea serviciului dumnezeesc se ducău să joace una două, pentru-ca să le țignească bine prînzul.

tele specii, ce le vedem astăzi, precum sînt: cănele de casă, de turmă, de vînat, zăvozii, ogarii, căpăii, șorecari, (pumulicii) și celelalte specii. Între toate animalele de casă nici unul nu are un simț și miros așa ager, ca cănele. Ogarul și căpăul de pildă, numai după miros alungă vînatul, ear' cănele de oi simte din depărtare apropierea lupului.

În părțile de mează-noapte (polare) este o specie de căni mai mare, ca cea dela noi, care se întrebunțează pe acolo, în lipsa altor animale de casă și la tragerea săniilor. Precum la sate, se zice, că capra e vaca săracului, așa și la orașe se zice, că cănele e animalul cel din urmă al orașanului. La oraș țin căni nu numai bărbații, ci chiar și femeile. Datina aceasta se trage, precum se zice din Polonia, de unde mergînd odată ostașii într'un număr mai mare la răsboiu în Rusia și petrecînd acolo timp îndelungat cu altele, nevestele de acasă, ca să le mai treacă încâtva de urît, au început a-și petrece timpul cu câte un cățeluș, pe care sau îl purtau în brațe, sau îl duceau legat după ele. De atunci să fie rămas datina orașenilor, de a umbla cu căni după ei.

III. Pisica sau mîța de casă se trage dela cea sălbatică, care pînă astăzi se mai află prin unele păduri. Ea s'a îmblănzit pentru folosul, ce aduce omului întru stîrpirea șoarecilor. Pisica încă e cunoscută omului din timpurile cele mai vechi.

Cănele și pisica sînt dușmani de moarte. Împrejurarea aceasta vine de acolo, că la crearea animalelor, atît cănele, cît și pisica, au căpătat drepturi egale. Dar' pisica ca mai vicleană, a răpit scrisoarea dela căne și a fugit cu ea înainte acasă. Astfel a obținut ea dreptul de a ședea în casă, ear' cănele afară.

Într'o țeară departe, de peste mare, se zice, că a scăpat odată un băiat din neafragiu cu o pisică în brațe, cu care ajungînd la domnitorul acelei țări, unde nu erau cunoscute astfel de animale și lăsându-o după șoareci, de cari erau foarte mulți, aceluia atîta 'i-a plăcut de noul oaspe, încât nu 'l-a mai lăsat dela sine, ridicînd pe băiat la mari boierii, ear' pentru stîrpirea șoarecilor, impor-

tînd pisicile de lipsă, de prin țerile, unde se aflau într'un număr mai mare.

IV. Vitele cornute. Deși unii istorici susțin, că cănele a trebuit să fie cel dintăiu animal de casă al omului, totuși se crede, că vitele cornute au trebuit să fie mai întăiu cunoscute. Aceasta se poate crede cu atît mai virtos, cu cît timp îndelungat omul nu cunoștea cultura bucatelor, ci se nutrea numai cu laptele și carnea vitelor, ear' cu pieile lor se îmbrăca.

Unele popoare din Europa, au venit și s'au așezat aici aproape numai ca popoare nomade, însoțite de turmele lor de vite, cu cari la început se așezau mai cu seamă în apropierea rîurilor și pe unde aflau pășuni mai bune și îmbeșugate. Acest mod de viețuire îl mai țin pînă astăzi popoarele necivilizate.

Din timpurile cele mai vechi, vitele au fost ținute în cinste mare, parte pentru-că se nutreau oamenii dela ele, parte pentru-că se puteau întrebunța și la lucrarea pămîntului. Pînă nu erau cunoscuți banii, ca mijloc de schimb, ba chiar și astăzi încă, avuția unui om se mai numără de multe-ori și după numărul și soiul vitelor, ce le are în economia sa.

În timpurile trecute puneau oamenii preț mai mult pe numărul, decît pe soiul vitelor, astăzi însă toate s'au schimbat și oamenii pun mai mult preț pe soi, decît pe număr.

În Europa sînt cunoscute astăzi trei specii mai însemnate de vite, și anume: vitele roșii cu trupul gros și coarnele subțiri și scurte, vitele dela șes cu trupul, picioarele și coarnele mai lungi și vitele dela munte (mocănești) cu trupul, picioarele și coarnele scurte și groase. (Va urma.)

Locuința omului.

IV.

Pînă la anul 1850, după desrobirea țeranului, lumea pe la noi era mai necăjită, mai asuprită; era bietul țeran toț cu frica 'n spate: azi ori mîne mă scoate >domnul< (boierul) din casă și din olate și mă aruncă colo la cea margine

de sat, să-mi fac o cociubă, de voi vrea, de unde nu — să merg cît voi vedea cu doi ochi. Fiind dară tot cu frica în spate că 'l-a scoate din casă, nu se prea încumeta bietul creștin a-și face cele locuințe mari, largi, frumoase, ci-și îmbeșugă cum putea, un biet bordeiaș lipit cu tină, acoperit cu paie, cu o ferestruică cît o cărămidă și și aceea astupată cu un petec de beșică de bou ori cu un alt petec puțin străvăzător; jos era lipită cu tină, ear' sus podul era făcut de grădele și lipit și el cu tină. În acea încăpere numită >casă< se îndesa bietul creștin cu toți ai lui. Acolo vedeai iarna de multe-ori: moșul, bunica, tata, mama, 5—8 copii, butea cu varza, un vițel legat de un pociump, două oi cu mieii, pisica cu puii ei! Ear' toate aceste încăpeau în bordeiaș numai așa, dacă toamna scoteau afară la-vițele și masa. Copiii dormeau pe după cuptor, cei bătrâni pe un păcel (priciu), cei tineri în pat, dobitoacele care pe unde puteau. Ear' cînd se întempla de făcea pîne ori cu deosebire cînd păr-luia haine, atunci era bordeiașul ca o baie cu vapor. Nici nu puteau trăi cei slabi de plămâni; dar' apoi care trăia, să știi că era din ferul omului. Altcum de abia aștepta să treacă Blagoveștenia și nu-ți mai durmiau în casă numai copiii cei mici cu babele. Alergau care 'n cătrău, prin podurile grajdurilor, prin șuri, numai să scape de aerul casei. Nici nu era modru să se dorească în casă, îndată-ce trecea dricul iernii.

Dar' a trecut iobăgia. Bietul iobag a devenit și el om. Era stăpîn pe pușinul lui. Din casă știa că n'are drept să-l scoată nime, pînă 'l-or scoate cei patru cu picioarele înainte.

Deci început a se gândi bietul țeran a-și face și el locuință mai omenească. Așa încât cu încetul bordeiele cele ră-mase din timpul robiei fură trase jos și în locul lor fură ridicate case mai potrivite, mai lărguțe, mai luminoase. Și era bine așa. Dar' veni alt necaz. Cum a prins unul doi dintr'un sat a-și face case mai cum se cade, nu-'i mai ținea locul pe ceialalți să facă asemenea, ba chiar mai cu pont, de s'ar putea; a început un fel de emulare cu rost și fără rost. Ba, vîzînd oamenii că școala și

De regulă cu tinerimea mergeau și fruntașii satului, pentru-ca să se delecteze privind la petrecerea tinerimii și mai virtos acum, cînd de regulă fiecare flăcău chiamă la joc pe fata care îi trimisese cununa.

Fruntașii intră în curte, se așează jur în jur pe scaune, flăcăii la o parte, fetele într'alta, ear' ceialalți privitori jur în jur după spatele frunțașilor.

Deodată tăcerea se întrerupe, musica începe și privirile tuturor sînt îndreptate spre Todor și spre Linu.

Flăcăii se pun la joc, încep >Ardeleana<.

Crăsnicul tușește și-și pleacă căciula pe ureche.

Unul câte unul din feciori își aleg câte o fată, Linu încă nu, Todor încă sta la o parte și privia, mulțimea aștepta momentul ca unul să se miște.

Deodată Linu se apropie de jucători, face semn Floricii, aceasta se apropie și amîndoi intră în rîndul jucătorilor.

Fiind convinși toți că pe pălăria lui Linu e cununa Floricii, toate privirile erau îndreptate spre ei.

Todor încă avea cununa dela o verișoară a lui, pe aceasta o luă la joc.

Veselia și jocul nu țin mult, abia încetară muzicanții și un șopot se auzi din toate părțile, de care toți se întristară, numai crăsnicul și Todor nu.

Și ce era acel șopot?

Curierul comunal veni din cancelaria notarială și aduse vestea, că peste 6 zile va fi asentarea și că lăcrămația lui Linu nu e primită.

Așa întocmise solgăbirul cu notarul treaba, ca tocmai în decursul jocului să se facă cunoscută această știre, ca cu atît mai mult pentru Linu să fie mai deprimătoare.

— Las' să nu fie! — gîndia Linu.

— Nu vei mai juca tu cu Florica!

— gîndia crăsnicul și Todor.

— Oh săracul de Linu și de părinții lui! — gîndia poporul adunat.

Această noutate neașteptată și adînc tăietoare făcu capăt jocului, toți se duseră la ale lor.

Flăcăii se împrăștiară pentru-ca să se adune pe după ameazi ear' la joc și apoi peste 6 zile la asentare.

Jocul de după ameazi nu era vioiu, putea Todor să-și petreacă cum îi place, ceialalți feciori nu-'l îndesau.

Jucînd Todor cu Florica se gîndia că Linu e pierdut și Florica e câștigată, deci îi șopti încetinel:

— Acum Linu e cătană și tu tot vei fi a mea.

— Pe acea ureche să nu te culci — îi răspunse Florica.

— Mă culc eu numai să vină toamna.

— Vom vedea.

Petrecerea de după ameazi încă fu scurtă, lipsia însuflețire pentru joc, cei mai mulți din feciori cântau, ear' cari nu cântau nu se încumetau să joace.

Fetele vîzînd că nu e rost de joc se duseră acasă.

casa parochială, cele făcute din nou, sînt cu uși mari și colorate (văpsite), cu ferestri mari asemenea colorate, cu paldimente de scîndură și acoperite cu șindile ori chiar cu țigla; mai vîzînd cî preotul și notarul aduc dela oraș scaune și lavițe, paturi și mese vîpsite, zic: vîzîndu-le aceste oamenii, au prins a-și face și ei așa. Și nici acesta nu ar fi fost lucru rîu, dacî il făceau numai cei-ce-l putură face, dar' prinseră a-l face și cei-ce nu aveau cu ce, și în pripa mare, numai sî nu se lase mai pe jos. Astfel 'mi-s'a dat sî vîd, cî în ograda de unde azi eșiau cîte 2 boi buni și cîte două vaci, dar' pe ea era o casă veche slabă, la anul am vîzut o casă mare cît o curte boierească, dar' numai ea singură; nici boi, nici vaci, numai cei patru pîreți. Acum roade omule din ei, înjugă-i și mulge-i pe ei!

Acî e rîul, cî ne ridicăm mai sus decît ne ajung puterile, apoi ne înglodăm în datorii.

Cine are de gînd sî-și facă o casă ori altă clădire scumpă, facă ca Sașii. Adune ani de-arîndul materialul, pe nesimțite. După-ce l-a avî tot adunat gata pînă la un cuiu, vază și-și agonisască bani pentru măiestrii, ear' pe încetul, ca sî nu se ciugulească de toate vitele deodată, cu atît mai puțin sî se bage dator. »Mai bine sîtul și fără datorii în colibă, decît flămînd și plin de datorii în palută!« Cî, de sîntem flămîenzi și înglodați în datorii, cu jale și cu rușine eșim din palută, dacî însî nu sîntem nici datori nici flămîenzi, atunci cu tignă ședem și într'un bordeiu, numai sî fie al nostru.

Deci spre încheiere voiu spune numai atîta:

Fie omul cît de sărac, sî se năzuiască a-și face locuința lui, căsuța lui, bordeiașul lui, și de ar fi cît de mic, numai sî știe cî-i al lui. Apoi: fie cineva în stare cît de bună, nu cheltuiască nebunește cu facerea casei, cît sî rămînă în urmă numai cu ea. Cî 'mi-s'a dat sî vîd și casuri de acelea, unde cîte unul și-a făcut casă și cu ea și-a mîncat toate vituțele și a luat și bani împrumut, ear' după-ce a fost casa gata, a fost nevoit a o vinde, numai sî

A șesea zi des de dimineață feciorii din satul Scrobeni erau în drum cîtră »Dungărești«, locuința solgăbirîului și scaunul de asentare.

Trece clasa primă de asentare, trece a doua, vine rîndul la a treia, vine rîndul și lui Linu, care auzînd strigîndu-se numele lui, se pune sub mîsură și cu inima liniștită așteaptă ce va fi.

Solgăbirîul trage cu ochiul cîtră medic, acestia îl cercetează și vizitează în toate părțile, oficerii din comisiunea asentătoare se scoală unul cîte unul, unul îl trage în o parte, altul într'alta, îl caută la talpa picioarelor, îl întrebă cî vede bine, aude bine și cî n'are altă sminteală la trup, la ce Linu rîspunde falnic cî e întreg ca mîrul.

Oficerii se trag la locul lor, ear' medicul zimbește cu îndestulare și strigă:
— Tauglich!

— Sî trîească Împîratul, strigă Linu.

A doua zi după asentare înde-seară, feciorii, între cari Linu, Ioan al

se plătească de datorii. Și pe astă cale au devenit săraci pe veci.

Deci, ca și la alte lucruri, așa și aci trebuie sî ținem cumpînă: nici prea jos, dar' nici prea sus, cî tot cel-ce se ridică — smerise-va! I. P. Reteganul.

A XI-a expoziție de vite

aranjată de

„Reuniunea rom. de agricultură din com. Sibiului“.

I. Programul

expoziției de vite, ce se va ține Duminică la 4 Noemvrie n. 1900 în orașul Mercurea.

1. În scopul de a înainta economia de vite, »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului« va aranja la 4 Noemvrie n. 1900 în orașul Mercurea, o expoziție de vite, avînd a se împărți de astă-dată premii în suma de 200 coroane.

Expoziția se va mărgini de astă-dată la vite cornute cu excepțiunea caprelor.

2. Expoziția se va ține în ziua amintită, începînd dela 10 ore înainte de amezai și pînă la 1 oră după amezai, cînd va urma premiarea.

Expoziția se va ține pe locul numit »Tîrgul de vite«, ear' la cas de timp nefavorabil sub șopul dela ospătaria »La pomul verde«.

3. La expoziție se primesc vitele locuitorilor din comunele Mercurea, Poiana, Rod, Dobârca, Apoldul-de-sus, Apoldul-de-jos, Ludoș, Gârbova, Reciu și Cîrpeniș.

Pentru vitele aduse din afară de Mercurea se cer pasapoarte în regulă.

Cerînd trebuința, proprietarii au sî dovedească, cî au ținut însîși vitele în timp de $\frac{3}{4}$ de an cel puțin.

Oile trebuie expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete, altcum nu se premiază.

4. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica din parte și dispozițiunile luate. — Comitetul poate refusa primirea, însî numai din cauze binecuvîntate.

Vite jugănite și peste tot vite, cari nu pot servi la prîsirea mai departe, nu se primesc în expoziție respective nu se premiază.

La fiecare vită respective grupă de oi comitetul aranjator alătură o tăbliță sau bilet, cuprînzînd numîrul curent, etatea vitei și numele proprietarului.

Vitele se așează în grupele, la cari aparțin.

5. Despre vitele primite comitetul aranjator alcătuește o listă generală, în care se petrec datele amintite la punct 4.

Dăneștilor și alți șese inși cu Wiedmungschein (certificat de recomandare) pe pîlărie lîngă flori, înrolați și jurați ca oțelul pentru credință față de Împîratul și ascultare de cei mai mari, se întorceau cîtră satul Scrobeni.

Și Linu își avea certificatul seu, întocmai ca toți ceialalți pus pe pîlărie, cu acea deosebire, cî el avea sî fie cîlăreț, ear' ceialalți soți ai lui pedestrași.

Vioiciunea ce caracterisează totdeauna pe Român, nici acum nu 'i-a pîrăsit, cînd bine știau cî peste cîteva luni au sî pîrăsească ținuturile cunoscute și pe iubiții lor și sî plece de parte sub arme, de unde se întorc numai cu trei ani mai bîtrîni, mai avuți în pîțîni și mai coți la minte.

La o depîrtare bunișoară de comună, feciorii rîmași acasă sau eliberați în ziua din nainte îi întimpină cu muzica și cu cîntece, și așa ceata în treagă între hore și cîntece se apropie de sat.

6. Expoziții sînt îndatorați a purta însîși grije de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă.

7. Se vor distribui treizeci și șase premii în suma totală de 200 coroane și anunit:

Grupe I. Bovine de prîsilă (rasa indigenă și strîină).

- tauri de $2\frac{1}{2}$ —4 ani: 2 premii de cîte 10 cor., 2 premii de cîte 6 cor., 2 premii de cîte 5 cor.;
- vaci de $2\frac{1}{2}$ —8 ani; 2 premii de cîte 10 cor., 2 premii de cîte 6 cor., 1 premiu de 5 cor., 2 premii de cîte 3 cor.;
- tăurenci și junince de 1— $2\frac{1}{2}$ ani: 1 premiu de 6 cor., 1 premiu de 5 cor., 2 premii de cîte 2 cor.;
- vițe și vițele de $\frac{1}{4}$ —1 an: 1 premiu de 6 cor., 2 premii de cîte 5 cor., 4 premii de cîte 3 cor.;

Grupe II. Oi de prîsilă.

- berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 2 premii de cîte 5 cor.;
- oi de 1—5 ani: 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 2 premii de cîte 3 cor.;
- noatini și noatine din 1900: 1 premiu de 8 cor., 1 premiu de 6 cor., 2 premii de cîte 3 cor.

II. Premiarea.

1. În scopul premiării, comitetul central al Reuniunii agricole a numit juriul consistîtor din domnii: Demetriu Comșa, prof. seminarial, ca președinte al juriului; Pantaleon Lucuța, cîp. c. și r. în pens.; Dr. D. P. Barcianu, prof. sem.; Dr. P. Șpan, prof. sem.; Petru Ciora, oficial cons.; Emil Verzariu, funct. de bancă, toți din Sibiu; George Muntean, măcelar; Ioan Nicoară, învățator; George Stănescu, măcelar; Daniil Stroia și Nicolae Albu, proprietari, toți din Mercurea; Ioan Lazar, paroch; Dumitru Orăștian, inv. și Ioan Beu, econ., toți din Apoldul-inferior; Basiliu Necșa, paroch, Dumitru Ivan, propr. și măcelar și Dumitru Iridon, propr. și comerc., ambii din Apoldul-sup.; Demetriu Pamfiloiu, paroch; Ioan Străulea, not. și Ioan Sava, director școlar, toți din Jina; Ioan Cosma, not.; Moise Pop, propr. și Ilie Tănase, inv., toți din Ludoș; Nicolae Dobrotă, paroch; Ilie Georgescu, director școl.; Adam Micu, notar; Ioan Prodan, propr., toți din Poiana; Dumitru Munthiu, notar și Nicolae Filimon, propr., ambii din Reciu; Dionisiu Iuga, not.; Ioan Dobrescu și Dan Ghenie, proprietari, toți din Rodu; Ioan Nedella și Ona Popa, proprietari, din Dobârca; Romul Z. Pop, paroch și Ioan Cîrpenișan, măcelar, ambii din Gârbova; Ioan Munthiu, paroch și Ioan Munthiu, fost

Între acestia era și Todor al crînicului sî vadă 500 fl. dați solgăbirîului ce roadă aduc.

Vîzî și nu-'i pîrî rîu de bani, cîci aduseră bună roadă. Se vede cî era voios, de oare-ce abia putea sta pe picioare, atîta — beuse.

Intrară în sat.

Cine-i întimpină?

Mamele feciorilor înrolați, bocindu-se și tînguindu-se.

Pe drum, »la cruce«, în dreptul școlii îi așteaptă și fetele din sat, între ele și Florica.

Linu pare-cî nici-odată n'a fost așa de frumos și drăgăstos cum se arîta acum.

Todor cu pași împrăștiți se repede la Florica, ea fuge ca de cel necurat, feciorii și fetele rid, Todor se mînie, fuge și el, se împedecă de o peatră, cade și se sîngeră la obraz.

primar, ambii din Cărpeneș. Membrii absenți sau impedeți dela vot se înlocuiesc prin suplenți.

2. Nu este iertat a funcționa nimenea ca juror, când este vorba de vitele proprii, sau de ale rudeniilor mai deaproape.

3. Juriul ia în primire lista generală a vitelor expuse, examinează pe rând și cu deosebită luare aminte fiecare vită și apoi se consultă asupra premiilor, îngrijindu-se ca publicul și exponenții să nu înriurească cătuși mai puțin asupra hotărârilor de luat.

4. În ședința, ce urmează examinării vitelor, membrii juriului se consultă din nou și se pronunță, dovedind îndreptățirea propunerilor și apoi hotărând cu majoritate absolută de voturi.

Președintele votează întotdeauna. La cas de voturi egale decide soarta.

Asupra fiecărei premiări se votează deschilinit.

5. Exponenții de premiat se petrec în o listă separată care, odată stabilită, se subscrie de președinte și secretar, precum și de alți doi membri ai juriului.

6. Impărțirea premiilor urmează a se face în mod sărbătoresc, ținându-se mai întâiu o vorbire în prezența juriului, comitetului aranjator, a exponenților și a publicului întrunit.

Exponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelor în rubrica: »Adevăresc primirea în regulă a premiului«.

7. Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra expoziției și premiilor. Raportul scris de președintele și secretarul juriului se păstrează în arhiva Reuniunii.

III. Dispozițiunile de premiare.

A. În general.

1. Scopul expoziției este mai ales a urni și încuraja adevărată propășire în economia vitelor. Drept aceea, în privire se va lua nu atât intențiunea vedită de a străluci cu vite de paradă, ci mai cu seamă buna chibzuire în alegerea vitelor de prăsilă, hărnicia și inteligența dovedită în realizarea scopului urmărit.

2. Prin urmare vitele altcum defectuoase încâtva, se pot premia în rînd cu vitele oarecum desvîrșite. Intervenind împrejurările de mai sus, chiar și antăietate se va da vitelor de a doua mână. Dar' nici măcar în totala lipsă de altele mai bune, nu este iertat a premia vite hotărît rele sau avînd scăderi însemnate.

3. Dacă cutare grupă nu cuprinde în destule vite vrednice de premiat, premiile, ce ar prisosi, se pot destina pentru o altă grupă.

— Cu asemenea fapte nu capeți tu pe Florica, — zise primarul, care era martor scenei de față.

— Nici n'ar fi păreche amîndoi, — adăose altul.

— Va fi a altuia mai vrednic, — repetă primarul.

Înserase bine, feciorii înrolați se string la casa unuia dintre ei, își petrec și-și fac voe bună, și joară prietenie între ei, se sărută și apoi se despart ducîndu-se la ale lor și cu aceasta actul asentării se finește.

Vara trecu repede și veni toamna.

Porunca împărătească chiamă pe feciori la arme.

Linu încă se găta de cale și plecă.

Gândia la calul care îl aștepta și la Florica pe care o părăsește, cine știe pe cât timp, poate pe vecie.

Era și călăreț și îndrăgostit.

Și calul și Florica îi erau dragi ca sufletul.

Premiile, care, din una sau altă cauză, nu s'ar fi împărțit, se adaugă la fondul Reuniunii.

4. Aceia cari au prăsit înșiși vitele, vor ave antăietate față cu aceia, care au expus vite prăsite de altcineva.

Nimenea nu poate fi premiat, care n'a ținut vita în grija proprie $\frac{3}{4}$ an cel puțin.

5. Același esponent nu poate dobîndi decât un singur premiu în aceeași grupă. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au antăietate, presupunînd că vitele lor sînt deopotrivă.

B. În special.

I. Bovine (viței, vaci, tauri).

1. Ca vrednice de premiat se consideră mai ales bovinele, cari întrunesc în mare măsură însușirile vitelor mari, puternice, frumoase la trup, blânde, lăptoase, bune de prăsilă și de îngrășat.

Față cu vitele corcite se va da antăietate vitelor de rassă curată.

2. Între scăderile, cari nu îngăduie premiarea se numără: trup bolnăvicios, murdar, cu totul slăbit sau cu boale înăscute, cum și scăderi care supără vederea (d. e. un corn rupt, un mers prost, rane urite etc.)

3. Ca semne de lapte mult se consideră trup prolongit, piept larg și foale șerpuit de vine groase; uger plin și mare, nu prea cărnos, nici prea gras, înzestrat cu păr scurt și moale avînd patru țite moi, groase, lungi, deopotrivă de mari; piele molatică, păr subțirel și privire blîndă.

4. Ca bune de îngrășat sînt a se considera mai ales vitele trunchioase, lungi, spătoase cu capul mic, oase subțiri, piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate, coapsă lătăreată, piele mișcătoare, păr moale.

5. Ca bune de muncă se consideră mai cu seamă vitele osoase, cu picioare cam lungi, piept lung și rotunzit, șolduri puternice, copite sănătoase, mers vioiu și regulat.

II. Oii.

1. Antăietate se cuvine mai ales oilor mari, cărnoase, lăptoase și bogate în lână frumoasă și subțire, moale și lungă; deosemena se cuvine antăietate oilor de soiu vestit și însoțite de miei cu blană aleasă.

2. Rasa țigăie și stogose se preferă rassei bîrsane (țurcane).

Din ședința comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«, ținută la Sibiu, în 5 Octombrie n. 1900.

Dem. Comșa,
președinte.

V. Tordășianu,
secretar.

Cu calul avea să trăească 3 ani, fără Florica 'i-se părea că nu poate trăi nici o zi.

Mulțime de oameni petrecură pe Linu și pe soții lui până la »ciresul dela hotar«.

Feciorii horiau și chiuiiau, cu lăutari și veselie, ear' fetele și mamele plîngeau.

Dela »ciresul dela hotar«, Linu și ortacii lui pleacă singuri, ear' fetele și mamele rămân cu lacrimile.

Oh! bune-'s și lacrimile; ce ai face dacă n'ai putè plînge?

E drept că plîng oamenii și de bucurie, rari sînt însă casurile în cari de bucurie n'ai altceva de făcut decât să plîngi, cu atât mai multe însă sînt acelea, când de întristare și de inimă rea, plîngi căci n'ai ce te face.

A cunoscut bine pe om cine a zis că lacrimile sînt sudorile inimii, ear' inima nu asudă decât când e pusă la grea probă.

(Va urma).

Știri economice.

De sub Munții-Apuseni ni-se scriu următoarele: Bucurie a umplut inimile locuitorilor din comunele dela poala munților apuseni, ales a celor din Șard, Ighiu, Țelna și Bucurdea-vinoasă, unde viile sînt un însemnat ram al economiei țeranilor nostri români, căci timpul deosebit de frumos, avut toamna aceasta, a favorizat foarte mult coacerea strugurilor, cari au ajuns la perfecție în această privință. Drept că roada în struguri nu are să fie deosebit de înbelșugată, cantitativă luată, în schimb însă, va fi din cea mai escelentă, socotită calitativă, și cu mult mai superioară celor din anii precedenți. Înșiși producenții de vin, mai de seamă, mărturisesc, că de mulți ani nu a mai fost must așa bun și dulce cum are să fie acum. Cine dorește să aibă vin bun, apoi în toamnă aceasta 'i-se ofere bună ocaziune spre a-și putè câștiga. Culesul va fi în 17, 18, 19 și zilele următoare din această lună.

Avis cumpărătorilor!

Dela școala agronomică. Primum programul examenului final, ce se va ține la 29 Octombrie 1900, 8 ore a. m. în școala agronomică a comitatului Sibiu, despre aptitudinea învățăcelor în lucrările economice.

a) *Lucrări de mîndă*: 1. Tăierea de paie și napi, precum și prepararea de nutrețe mestecate. — 2. Mulgerea vacilor. — 3. Înhamarea și prinderea la car a cailor și boilor. — 4. Scoaterea și curățirea napilor de zahar și de nutreț. — 5. Săparea și grămădirea cu »Planet junior«. — 6. Sămănatul cu mîndă și cu mașina de sămănat. — 7. Scoaterea, plantarea, legarea și îngrădirea pomilor. — 8. Demonstrarea diferitelor sisteme de altoire la pomi.

b) *Lucrări cu vite*: 1. Aratul cu plugul universal Sack, și anume: a) cu plugul singur; b) cu tăietorul dinainte; c) cu plugul pe două brezde; d) cu plugul prin afunzime; e) cu unelte de curățit; f) cu unelte de grămădit; g) cu estirpatorul; h) cu făcătorul de gropi; i) cu mașina de scos cartofi. — 2. Aratul cu plugul de schimbat. — 3. Lucrări cu carul cu »Planet junior«, și anume: a) săpatul (curățitul) în diferite lărimi, afunzimi și moduri; b) grămăditul în lăuntru și în afară; c) brezderea cu marcherul; d) acoperirea brezdelor de semințe și netezitul cu tăvălugul. — 4. Grăpatul. — 5. Sămănatul cu mașina de sămănat.

ȘFATURI.

Transportarea porcilor siguratici.

Când avem să mînam undeva numai un porc singur, acesta merge la început foarte cu greu. În asemenea casuri unii economi leagă porcul de picior, îl bat, îl trag și împing, până când se ostenește și porcul și mînătorul. Mai bine e, ca în asemenea casuri să se facă un fel de ham, cu care să fie închingat porcul dela grumazi, până dîndărît. De hamul acela se aplică apoi o sfoară mai lungă, cu ajutorul căreia porcul se poate guverna, ca și calul cu frîul. Legatul nu este nu știu ce lucru mare și fiecare mînător îl poate face, fără a mai fi văzut pe cineva.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonentului nr. 5493 Hălmașiu. Dacă vrei să te mîntui de furnici, să pui o bucată de zahar alb în casă sau spongie presărată cu zahar. Furnicile se adună aci și dacă e plin zaharul, nimicim furnicile.

CRONICĂ.

„*Călinarul Poporului*“ pe anul 1901, cum am vestit, a eșit în tipar și se află de vânzare la librăria noastră (Sibiu, strada Poplăcii nr. 15), precum și la alte librării.

Prețul este ca și până acum 40 bani (20 cr.) și 6 bani (3 cr.) porto de exemplar. Dacă se comandă mai multe exemplare deodată, porto este 4 bani (2 cr.) de exemplar.

Călinarul are un cuprins nu numai pentru petrecere (distracție), ci și instructiv (plin de învățături). Este un prieten prețios al fiecăruia, dar' cu deosebire al omului dela sate. Privitor la cuprinsul lui, atragem luarea aminte a cetitorilor nostri asupra articolului din nr. de azi: *Cartea poporului român, cum se poate numi „Călinarul Poporului“, unde se face cunoscut o parte din cuprinsul lui.*

Parastas pentru Metropolitul Miron. Împlinindu-se doi ani dela moartea Metropolitului Miron Romanul, Mercuri la 9 ore s'a sărbătorit în biserică din cetate un parastas, oficiat fiind de I. P. S. Sa Metropolitul Meșianu asistat de P. C. Lor vicarul-archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, archim. Filaret Musta, asesorul Boiu, protopopul Papiu și diaconii Dr. Cristea și Câmpean. Cântările au fost executate de corul funerar al elevilor seminariilor, sub conducerea profesorului Cunțan. La parastas au asistat toți deputații congresuali, în frunte cu episcopii și vicarii; familia Cosma ca rudenie, elevii seminariilor și un public numeros.

Faptă laudabilă. Ni-se trimite spre publicare următorul: *Proces verbal*, luat în ședința institutului „Someșana“ la 9 Octomvrie n. 1900, fiind prezenți subscrișii membri.

I. Dl Dr. Teodor Mihali din incidentul deschiderii noului gimnasiu de stat în orașul Dej, și cu considerare la împrejurarea, că sunt înscriși mulți studenți români la acest gimnasiu, dintre cari cea mai mare parte sunt copii din popor, lipsiți de mijloace materiale, — propune, ca direcțiunea să voteze din fondul scopurilor culturale, a cărei sumă de prezent face 4111 cor. 10 bani, începând din 1 Octomvrie a. c. până inclusive 30 Iunie 1901, la 20 studenți săraci à 6 coroane lunar.

Ad I. Direcțiunea primește unanim această propunere și cu executarea ei se încredințează dl director executiv, după ce direcțiunea va stabili lista studenților, cărora va fi a se împărți acest ajutor. D. u. s. Gregoriu Pușcariu m. p., președinte; G. Gradovici m. p., Dr. T. Mihali m. p., T. Hermann m. p., Dr. Clemente Barbul m. p., Dr. I. Kerkes m. p., și ca notar; Dr. Vasiliu Ramonczai m. p.; Dr. A. Vaida, m. p.

Fapta se laudă de sine!

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“. La „fondul pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare“ au contribuit cu câte 20 bani următorii: Petru Avrigean, căldărar; Salomia Avrigean n. Fleșeriu; Petru Avrigean, școlar; Ilie Peligrad, Dumitru Peligrad, neguțetori; Ilie Peligrad jun., birtaș (Seliște); Paraschiva Peligrad, Oprea Peligrad, militar (Sibiu).

Milan între Români. Ni-se scriu următoarele: Ex-regele Milan trecând la vânătoare în munții Rodnei, însoțit

de contele Zichy ș. a., Duminecă după amiază a mers la jocul satului în Sângeorgiul-român, unde a stat mai mult timp privind jocul, portul, fisionomiile etc. A fotografiat jocul întreg, — însuși Milan manua aparatul, — feciorii jucau „Moldoveneasca“ prinși într'o horă mare tot un fecior și o fată. A intrat în vorbă cu fete și neveste. Pe urmă a fotografiat una câte una, care i-a convenit și prinzându-le de bărbie le-a dăruit cu 1 până 5 coroane. Așa pe o fată corpulentă blondină, Cătălina Flore a dăruit-o cu 1 coroană, pe alta cu ochi mari negri, Lucreția Clipotă cu un taler de 1 fl., ear' pe o nevestă, Raveca Georgesiu, ce avea în brațe o băiată mică, grasă, frumoasă cu un taler de cinci coroane. Cuartir cu 28 paturi i-s'a aranjat în Rodna-veche în casele Armeanului Kărăcsonyi Simon. Timpul îi favorizează de minune la vânătoare, căci munții sunt limpezi, fără pic de negură și ziua e cald ca în Iulie.

Șahul Persiei a plecat Joi, în 11 l. c. din Pesta spre casă. Ziarele maghiare se laudă, că Șahul s'a aflat foarte bine în Pesta. La plecarea a promis lui Vámbéry, că anul viitor va veni de nou la Pesta.

Un sat român în America. La expozițiunea americană, care se va ține la Buffalo (Statele-Unite), un antreprenor de spectacole, Leon Bercovich, va face să figureze un sat românesc pentru care a obținut deja concesiunea; acest sat construit în genul satului elvețian dela expozițiunea din 1900 dela Paris, va cuprinde tipuri de locuințe, ce se ved de comun în România. Poarta de intrare la această expoziție va fi o reproducere fidelă a vechiului turn al Colței din București. Pentru a da viață acestui sat, antreprenorul a angajat în România vre-o douăzeci-și-patru de fete frumoase, cari vor purta costumul național român, un taraf de lăutari, o fanfară, a cărei executatori vor îmbrăca vechile uniforme și în fine 13 țărani din Oltenia, cari vor juca „Călușorul“. Pentru ca culoarea locală să fie perfectă, Țigani autentici vor face să joace urși, pe când simpaticile lor soațe vor da din cărți și de noroc cetățenilor liberei Americi.

Hymen. Din Caransebeș ni-se vestește căsătoria d-soarei Iuliana Iovescu, fostă învățătoare în Seliște, cu domnul Alexandru Bufan, funcționar în direcțiunea căilor ferate ces. reg. de stat din Stanislau (Galiția). Actul cununiei religioase s'a săvârșit Duminecă, la 14 Oct. c. în biserică catedrală din Caransebeș.

— D-soara Anița Lemenyi și dl Eliu Micșa își au sărbătorit cununia în 18 Oct. st. n. la 11 ore a. m., în biserică gr. cat. din Gherla.

Furt. Joi noaptea câțiva Țigani au intrat în biserică gr.-or. română din Selișter și au jefuit-o cu desăvârșire. Au furat toate hainele preoțești, încât preotul nu poate servi nici o slujbă dumnezeiască. Paguba se urcă la trei sute coroane. Făptuitorii sunt urmăriți, însă până acuma fără rezultat.

Krüger. Bătrânul president Krüger va debarca în Europa la Triest sau Marsilia, apoi va merge la Belgia, unde va sta la iarnă. Un bogat proprietar i-a oferit castelul său dela Anderleth. La vară Krüger se va stabili în Olanda, unde își va petrece zilele bătrânului, de parte de patria sa perdută și subjugată.

Dar pentru biserică. Pentru procurarea unui rând de ornate preoțești pe seama bisericii române gr.-cat. din Ruda-baia au binevoit a contribui următorii: Anatasie P. Bologa 10 cor.,

Olajas L. 5 cor., Băbuț I. 4 cor., Opluschil M., Lager A., Micula I., Bota L., Iluc I., Benea A., câte 2 cor., Kovács I., Șuluț L., Dominik I., Zavornik I., Jánky S., Tarpo M., Lager R., Pouglea L., Dregan I., Helebrandt I., Bobănicu G., Galea I., Mühlbacher I., Boticiu A., câte 1 cor., Gagyi G. 10 bani.

Un cal în cafenea. Cu câteva luni mai înainte oaspeții unei cafenele din Praterstrasse în Viena au avut în mijlocul lor un oaspeț ciudat. Un vizitîu (coșci) a intrat în cafenea, ducînd de frâu un cal. Vizitîul s'a așezat la o masă și a comandat 2 cafele, una pentru sine și cealaltă pentru calul său, pe care l-a postat lângă masă. Oaspeții devenind neliniștiți au chemat un polițist, care a scos calul afară. S'a constatat, că vizitîul a dus calul în cafenea în urma unui rămasăg. El a fost dat în judecată și zilele aceste a fost osândit la arest de 24 ore.

Din diecesa Lugojului. Cu prilejul iubileului sf. uniri Ill. S. Dr. D. Radu în conțelegere cu Ven. consistor a făcut următoarele promoțiuni și distincțiuni: Mult On. Ioan Butean, director gimnas. și Alex. Goră, directorul internatului Pavelian de fetețe din Beiuș au fost numiți asesori consistoriali. Mult On. Dr. L. Luca, adm. protop. în Comloș; N. Bolboca, adm. prot. în Oravița, au fost numiți protopopi actuali. Cl. D. Dr. Daniil Fireza, notar și Dr. Iacob Radu, vicenotar consist.; Mult On. Domni Aurel Lechim, paroch în Budinț, G. Morar, paroch în Ișgan, I. Dreghici, paroch în Cudjir, Const. Pop, adm. protop. al Halmagiului, paroch în Baia-de-Criș, Corneliu Teaha, adm. protop. al Ciacovei și al parohiei Liget, au fost numiți asesori constoriali actuali, cu distincțiunea de a purta brău roșu. M. On. Dem. Teaha, paroch în Chizdia și Ioachim Crișeu, paroch în Zorlențulmare și asesor consistorial au fost distinși cu brău roșu.

Necrolog. Subscrișii cu inima plină de durere anunță în numele lor și a numeroșilor rudeni încetarea din viață a iubitului lor soț, tată, fiu, frate și respective cumnat Dr. Constantin Groza, medic cercual în Gurahonț, întemplată după scurte suferințe la 28 11 Octomvrie a. c., la orele 5 d. a., în etate de 41 ani și 14 ai fericitei sale căsătorii. Scumpele rămășițe ale defunctului au fost petrecute la odihnă eternă, în cimiterul gr.-or. român din Gurahonț, Duminecă, la 1/14 Octomvrie a. c., la ora 1 d. a. Fie-i țărina ușoară și memoria eternă! Veduva Melanie Groza născută Poynar, ca soție. Mariți și Ioniță, ca fii. Ioan Groza senior, protopop, ca tată. Dr. Ioan Groza junior, asesor referent consistorial. Vasile Groza, funcționar la „C. F. R.“, ca frați. Octavia Groza m. Venter, Ana Groza m. Lazar, ca surori. Dr. Dionisiu Poynar, jude la tabla regească. Dr. Nicolau Poynar, avocat. Dr. Ioan Poynar, jude reg. Veduva Ana Poynar, Maria Poynar m. Zigre, Ella ved. Rezei, Nic. Zigre, adv. Alex. Filip, notar cerc. Gavriil Venter, notar cerc. Cornel Lazar, preot, ca cumnați și cumnate.

— Mihail Blidariu, preot greco-orient. român în Prilipeț, asesor consistorial și deputat la sinodul eparchial din Caransebeș, a decedat în 26 Septemvrie v. la orele 5 dimineața, după un morb lung și grele suferințe. Înmomentarea i-s'a făcut Mercuri, săptămâna trecută, prin preotul Dure din Mehadia, asistat de alți 12 preoți. Predica a restit-o în biserică preotul V. Popovici din Pătaș. Defunctul e deplâns de veduva preoteasă Ancuța cu sora ei Ana Șerbescu și de nepotul Dr. Ioan Popovici, precum și de întreaga comună, care a pierdut pe bunul ei conducător. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvîntată!

Rectificare. Dăm loc următoarei scrisori a dlui prot. *Cuteanu* din *Săcădate*, cu observarea, că corespondentul nostru numai laudă merită arătând un lucru adevărat, ear' dl prot. *Cuteanu*, ca Român bun, are datorința a eși din senatul școlar unguresc. Scrisoarea este următoarea: *Rectificare la cele scrise din Săcădate în »Foaia Poporului« nr. 39, la cronică:*

Cumcă subsemnatul într'adevăr fac parte în senatul școlastic al școlii de stat din *Săcădate* este adevărat, un post acesta însă, pe care eu nici-când l-am cerut, 'mi-s'a impus (!) peste așteptare din partea ministrului de culte ex offo, căruia cred că și domnul corespondent ar fi vrând-nevrând aplicat ca cive al statului a-i da ascultare atunci când din oficiu 'i-s'ar impune vre-o afacere. (Nu e obligat nimenea! Red. »F. Pop.«)

Cu toate acestea însă, în înțelesul adevărului și al dreptății trebuie să-i zic domniei-sale, că numai din maliție, și numai cu pierderea timpului, poate neavând altceva de lucru, s'a acățat de persoana mea, când cutează a afirma, că eu ca Român și preot, aș împinge la »carul maghiarisării«, cu atât mai virtos, cu cât că eu' nici că am cunoștința limbii maghiare, n'am nici plăcere a o studia, cu toate-că a o ști nu 'mi-ar părè rău. Trecutul meu de Român bun ori rău, este mult mai bine cunoscut, bărbaților mai mult competenți ca domnia-sa, căroră totodată vor fi cunoscute și suferințele pe cari le-am îndurat din partea răilor, cari nu ne-au iubit și nu ne iubesc. Că am primit asupra-'mi oficiul ce bate rău la ochii anonimului, aceasta am făcut-o simplamente, din acel punct de vedere, ca eu în acel senat, să pot figura ca o sentinelă, întru apărarea intereselor causei române și a neamului meu, din care fac parte ca atare. Se înșeală rău domnul corespondent, când afirmă că eu aș împinge la »carul maghiarisării«; 'mi-ar plăce mult să-i știu s'umpul nume, căci știu că 'mi-ar ști spune, că cine este *hațasul* la acel car, eu sau el!? care trage la carul maghiarisării!?

Din toate acestea se poate deduce până la evidență că nu mă cunoaște. Eu rectificarea aceasta o fac numai din curiozitate față de domnia-sa, dar' eu toate acestea mărturisesc, că este sub demnitatea mea, ca pe viitor să mai stau de vorbă cu un atare anonim nerecunoscător, cum este corespondentul din cronică nr. 39 al foii supracitate.

Cumcă domnul anonim este om malițios și cumcă numai din simplă maliție s'a împedecat de persoana mea, se poate vedè și de acolo, că dînsul chiar și numele meu adevărat, 'mi-l falsifică, dovadă și aceasta, că nu mă cunoaște, căci cunoscându-mă și cunoscându-l, l-aș face responsabil, ca să-'mi spună și să-'mi arete cu degetul, că unde și când a cetit domnia-sa subscrierea de *Kuli Döme*, ceea-ce nefiind în stare a-'mi documenta, m'ar pune în drept de a-'i putè da epitetul de malițios. *Săcădate*, la 12 Oct. 1900. *Demetriu Cuteanu*, parochul *Săcădății* gr.-cat., protop. districtului *Cichindeal*.

Frigurile galbene. În unele ținuturi din Mexico din timpuri vechi grasază în mod epidemic frigurile galbene, ceea-ce a îndemnat în fine pe guvernul mexican să dea un premiu de 100 000 dolari celui care va afla un mijloc de apărare contra boalei amintite. O parte a premiului, după-cum scriu foile engleze, s'a dat medicului italian Dr. Angelo Bellingzagli, căruia 'i-a succedat să inventeze un serum, cu care s'au făcut până acum probe îmbucurătoare contra frigurilor galbene. Dr. Bellingzagli mai întâiu a făcut o încercare cu serumul său la un American, care în

timp de șapte zile s'a însănătoșat. După asta noul mijloc de cură s'a folosit și în diferite spitale cu succes.

Sinucigașă. Văduva fostului profesor *Adorjan Lestyán* era logodită cu un profesor din Brașov. Din cine știe ce motive logodnicul 'și-a părăsit aleasa. Părăsita mireasă, în desperare a pus mâna pe revolver și 'și-a tras un glonț — în gură. Momentan a murit. Mirele atât de mult s'a zguduit la auzul sinuciderii, încât acum *zace grav bolnav*.

Nu vă jucați cu arma. Doi băieți din *Timișoara*, *Mihaiu Duran* și *Toma Morgenthaler* s'au jucat zilele acestea cu un revolver umplut. Deodată revolverul s'a slobozit și glonțul a nimerit în cap pe *Duran*, care a fost dus la spital și acum e între moarte și viață.

Vânătoare de leoparzi și — tigri în Avrig. În zilele trecute o menagerie în drumul său spre Brașov a ajuns în Avrig. Cum carulele cu animale coborau pe un deal, un car s'a răsturnat și spărgându-'i-se coperișul au eșit din cuscele lor un leopard, un tigr și un urs. Leopardul s'a năpustit pe caii căreșurilor și 'i-au trântit și mușcat.

S'a adunat lume multă — dar' nime nu cuteza să se apropie de sălbaticile animale.

După multă trudă 9 tineri români au strimtorit leopardul în o clăie de fân; 'l-au legat și 'l-au dus la cușcă. Tigru a fost prins cu un lanț ce 'i-a aruncat dresorul cu multă iscusință în grumaz.

Alte nenorociri nu s'au întâmplat. Frica sătenilor însă nici până acum n'a trecut.

Originea lui Luccheni. Ziarul italian *»Messagero«* scrie cu privire la originea ucigașului *Luccheni* următoarele:

Prin mijlocirea ambasadei italiene din Paris, s'a ajuns în posesiunea atestatului de botez al lui *Luccheni*, din care se constată, că mamă-sa era o spălătoreasă parisiiană de origine italiană, care la oficiul matricular fără nici un act sau martor a mărturisit, că a născut un băiat. Fiindcă aceasta atât după legile franceze cât și după cele italiene este ilegal, *Luccheni* se consideră de origine necunoscută. De oare-ce însă după legile ambelor state astfel de indivizi sunt considerați ca originari din acel stat unde s'au născut, ministerul de războiu a conchis, că *Luccheni* este de origine Francez și el din greșeală a ajuns în lista Italianilor obligați la miliție, din care cauză a și fost șters din lista militară italiană. Această dispozițiune a ministrului de războiu a fost aprobată și de ministrul de interne și de cel de justiție.

Furt mare în București. Ziarele din capitala României ne spun, că un colosal furt s'a săvârșit acolo, la casa *Finchels* din strada *Lipsani*, între următoarele împrejurări: D-na *Elena Lăzărescu*, cunoscută sub numele *Magazia*, din strada *Silfidelor* nr. 6, înainte de a pleca la Paris în luna Iunie, a lăsat în păstrare toată bijuteria sa în valoare de 200 000 lei dlui *M. Finchels*, din strada *Lipsani*. Bijuteria a fost închisă într'o casetă de lemn, îmbrăcată în piele, ear' cheia a luat-o d-na *Lăzărescu*. Faptul că d-sa a lăsat bijuteria în păstrarea casei *Finchels* s'explică astfel: Acum zece ani d-na *Lăzărescu* plecând în străinătate a lăsat bijuteria acasă la hotel *Boulevard*. Când s'a reîntors în capitală a văzut că fusese victima unui furt.

Odată bijuteriile incredințate casei *Finchels*, d-na *Lăzărescu* petrecu în Paris până în 24 Septemvrie, când s'a reîntors în București. D-sa voind a mai depune un colet, numai din briliante și mărgăritare, în valoare de 40 000 lei, s'a dus la casa *Finchels*.

Deschizând caseta în care lăsase bijuteriile de 200.000 de lei, care nu-'i fu surprinderea când văzu că lipsesc.

Hoțul scosese prin deșurupare capacul dela casetă și introducând mâna a scos binișor bijuteriile, ear' după săvârșirea acestui colosal furt a pus capacul la loc, ca nici urmă de bănuială să nu fie.

D-na *Lăzărescu* a reclamat imediat siguranței. Dl *M. Finchels* fiind chemat la siguranță a spus că crede ca autor al furtului pe comptabilul său *Aurel Moscovici*. Acest *Moscovici* a luat concediu de 15 zile în luna lui Iulie și un acout de 500 lei, spunând că se duce în Viena spre a-'și căuta de sănătate. Din Viena *Moscovici* a telegrafat casei *Finchels* că se va sinucide din cauza preținsei lui boale. De acolo *Moscovici* a trecut la New York, de unde a telegrafat părinților săi că este sănătos și că *să păstreze secretul!* Deci, după cercetările făcute până acum reese că autor al acestui furt colosal nu poate să fie decât *Moscovici*.

Mulțumită. Dl *Constantin Cristiu*, secretarul Reuniunii meseriașilor rom. din *Săliște* cu prilejul logodirii sale a dăruit fondului săracilor dela amintita Reuniune suma de 5 coroane. Primească în numele comitetului mulțumită. *Ioan Țintea*, cassar.

Prețul bucatelor a fost în piața Clujului, la 12 Oct. următorul: Grăul maja metrică 12—13 cor. 40 bani, sęcara maja metrică 11—12 cor., cucuruz din anul trecut 10 cor. 80 bani până 11 cor., cucuruz nou 8—8.80, ovėsul 8 cor. 40 bani până 80 bani.

Tirgul de vite. Vaci cu lapte una cu căte 160—240 cor., sterpe îngrășate 150—160 c., viței de căte un an 40—75 c., viței de sub vacă 20—30 cor., cai țărănești 30—120 cor., oi părechea căte 18 cor., berbeci 20—22 cor. părechea.

Un car de fân cu căte 8—20 cor. un car de paie 4—6 cor.

Reuniunea învățătorilor gr.-ca t „Mariana“, din vicariatul *Rodnei* și protopopiatele *Bistriței* și *Budacului-român* își ține *adunarea generală* la 21 și 22 Octomvrie st. n. a. c. în *Rodna-veche*, în sala școlii conf. gr.-cat., cu un program bogat.

Cu numai 4 coroane se poate câștiga 200.000 coroane. Deosebit de favorabile șanse de câștig oferă losurile *nouei loterii de stat*, concesionată de *Majestatea Sa*, — de oare-ce deodată se vor sorta 18.122 câștiguri în sumă de 418.640 coroane — bani gata. Câștigul principal 200.000 coroane. Garanță de stat. De oare-ce aceste losuri de căte 4 coroane ușor pot să se treacă, este de recomandat să fie comandate cât de îngrabă și cel mult în 8 zile la casa de schimb națională — societate pe acții (*Budapesta* boulevardul *Gizela*, palatul *Haas*). La susamintita casă de schimb sânt de vânzare cu prețuri originale și losuri de ale loteriei de clasă. Amintim că susnumita casă este cea mai mare casă pentru vânzarea de losuri în toată țeara. Cumpărătorilor de losuri li-se dă cea mai mare siguranță și cele mai estinse favoruri.

POSTA REDACȚIUNII

Corniareva. Causa d-voastră e incurcată și credem, că numai pe calea legii se va putè isprăvi. Luați un avocat bun, care să cerceteze bine toată starea.

B. în Cioara. Legea comunală costă 40 cr. Trimiteți banii la librăria *W. Krafft* (*Sibiu*).

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrieu Baltes*. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: *Iosif Marschall*.

Andrieu Baltes

Dr. VUIA

reîntors din Băile-Herculane și-a
reluat practica medicală în
Arad, strada Sina nr. 1^b
[53] 2 3

Cărți didactice.

Adamescu, Istoria limbei și literaturii rom.	cor. 3.50
Barcianu Dr. D. P., Gramatica germ. teor.-pract.	" 2.80
— Dicționar rom.-germ. broș. cor. 6.—, legat	" 7.60
— " germ.-rom. " 7.60, "	" 9.40
Brânzeu N., Școalele din Blaj, studiu istor.	" 2.—
Butculescu N. M., Religie și știință, încercare critică	" —.75
Butureanu H., Manual de arheologie biblică	" 4.—
Cipariu T., Gramatica limbei rom. P. II. sintetica	" 4.—
— Despre limba română	" —.80
Densușianu A., Istoria limbei și literaturii rom.	" 4.50
Dobrogean Gherea, Literatură și știință 2 vol. à	" 5.—
Lapadat D., Esercițiile de stil în școala popor.	" —.30
Lauran, Creștinul gr.-catolic deprins în legea sa	" 2.40
Lazariciu I., Istoria literaturii rom., în usul tiner. sud.	" 2.—
— Elemente de Poetica rom., în usul tiner. gimn.	" 1.20
Măndrescu I. C., Elemente ungurești în limba română	" 3.—
Munteanu G. I., Opurile lui Caiu Corn. Tacit. traducere	" 1.60
Ollănescu D. C., Ode, Epode, Carmen saeculare lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, vol. I.	" 6.—
— Ad Pisones (ars poetica) lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, P. I.	" 2.—
Patriciu Gr., Didactica generală cu privire la învățam. școlii primare	" 1.50
Petri B., Scriptologia sau modul de a învăța cetitul scriind	" 1.60
— Sistemul metric, manual pentru învățători	" —.60
Pipoș Dr. P., Didactica pentru elevii institutelor pedag.	" 1.60
— Istoria pedagogiei	" 4.—
— Metodica școlii popor. pentru elevii inst. pedag.	" 3.—
— Psihologia pentru instit. pedag. și școalele medii	" 2.—

Pentru școalele populare

avem cele în Sibiu, Brașov și Blaj apărute, însemnez
numa :

Antăia carte de lectură de I. Popescu, revéz. de Dr. Span, legat	cor. —.40
Carte de cetire II. prelucrate de Dr. Span legat III.	" —.60
Geografia Ungariei de Dr. N. Pop, rev. de N. Pilția cu charta	" 1.20
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop, cu multe ilustrațiuni	" —.50
Aritmetica de F. E. Lurtz:	" —.40
Partea I. pentru anul I. și II.	" —.70
" II. numerii dela 1—10.000	" 1.—
" III. Frațiunile com. și decimale	" 1.—
" IV. Regula de trei, calcul procentelor etc.	" 1.80
Fisica de Făgărășan cu multe ilustrațiuni în text	" —.60
Economia câmpului și grădinăritul de G. Moian cu ilustr.	" —.50
Înmioare, adecă poesiei naționale din cei mai biuni scriitori rom.	" —.60
Caiete de scris — după tarife separate.	" —.60

Mapele de părete
iertate de Înaltul minister pentru școală.

Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai fali térképe (Mapa Ungariei) tras pe pânză,	cor. 11.50
— Europa iskolai fali térképe (Mapa Europei) tras pe pânză,	" 12.—
— Az oszt.-magy. monarchia iskolai fali térképe (Mapa Austro-Ungariei) tras pe pânză	" 11.50
Europa după Kozen, trad. de I. Moldovan, tras pe pânză cor. 11.—	" —
Semigloburile, charta globului pămăntesc, tras pe pânză cor. 9.—	" —
Palestina și țerile sfintei scripturi tras pe pânză cor. 6.—	" —
Rusu I. V., carte de lectură pentru cl. gimn. inferioare	" 1.80
Stefanelli I., Catechetica biser. drept cred. răsărit	" 8.—
— Catechese, manual pentru catecheți și învățători în 3 vol. (Op. premiat de Academia Rom. în București).	" 8.—
Tom. I. Istoria biblică a Testam. vechiu	" 10.—
Tom. II. Istoria biblică a Testam. nou, cu harta Palestinei	" 8.—
Tom. III. Învățăturile dogmat. și morale	" 20.—
Opul întreg cu harta Palestinei preț redus	" 2.40
Viciu Al., Carte de cetire pentru cl. V. gimn.	" —

Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul convenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft, Sibiu.

Banca generală de asigurare "TRANSILVANIA"

intemeiată la anul 1868
în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra percolului de foc și esplosiune

edificii de ori-ce fel, locuințe și clădiri economice, magazine de mărfuri, mașine agricole, mobile, vestminte și rufe, cară și vite de tot soiul, produse de câmp și de recoltă etc. etc.;

asupra vieței omului:

în toate combinațiunile conform tabelor sale foarte variate, ca asigurări simple pe casul de moarte, asigurări mixte cu termin, asigurări de copii, de zestre, rente viagere, asigurări cu plățirea de două-ori a capitalului, și cu polițe libere de premii etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală (sistem german).

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvire imediată.

Fonduri de rezervă și de garanție specială:

1.400.000 coroane,

plasate în scrisuri fonciare și în siguranțe pupulare.

Active cu finea anului 1899: 2 milioane 185 mii coroane.

Stocul asigurărilor:

Valori asigurate contra incendiului:
64 milioane coroane.

Capitale asigurate asupra vieței:
9 milioane coroane.

Dela întemeiere institutul a solvit:

2,825.645 cor. 62 bani pentru daune de foc și 2,498.042 cor. 10 bani capitale asigurate pe vicață,
total: 5,323.687 coroane 72 bani.

Oferte și ori-ce informațiuni se primesc prin Direcțiune în Sibiu, la agenturile principale în Arad, Brașov și Timișoara, la agendele generale din Cluj și Budapesta, precum și la reprezentanții speciali în toate comunele mai mari.

Prospecte și tipărituri gratuit și franco.

Direcțiunea în Sibiu,

str. Cisnădiei nr. 5, etajul I., curtea I.

[48] 9—15

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului« a îngrijit ca atât limba cât și forma cărței acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor sei cele mai de lipsă cunoștințe
despre

LEGEA VETERINARĂ (Lecuirea vitelor)

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dinșii la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediția II. revézută — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiului.

Nr. 1824/1900

[55] 2-2

not.

Publicațiune.

Comuna Voila esarîndează casa de cărcimă proprie de sub nr. 9, situată lângă drumul țerii, unde acesta se împreună cu drumul comitatens Sighișoara—Mediaș și constătoare din 3 odăi, cuhnă, curte, grădină, grajd și șopru, pe timp de 3 ani, începînd din 1 Ianuarie 1901, în licitațiune publică, în 21 Octomvrie, după amezai la 2 ore.

Prețul strigării 365 coroane.

Condițiunile de esarîndare se pot vedea la cancelaria comunală în orele oficioase. Pe numele esarîndatorului se va estrada din partea direcțiunii financiare una licență de cărcimărit.

Voila, în 5 Octomvrie 1900.

Primăria comunală.

Pravurile Korneuburg ale lui Kwizda

[88] 6-15

pentru nutrire vitelor

Mijloace dietetice pentru cai, vite cornute și oi.

De 50 ani deja întrebunțat în cele mai multe economii de vite la lipsa poftii de mîncare, la digestiune rea, la îmbunătățirea și sporirea laptelui. Prețul: 1/2 cutie cor. 1.40, 1/2 cutie 70 bani. Veritabilă numai cu marca de mai sus, de vînzare în toate farmaciile și droguerile.

Deposit principal la:

Francisc Ioan Kwizda,

furnisor de curte ces. și r. austro-ungar,
ger. român și princ. bulgar.

Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

Lemne de foc

neplutite, sănătoase și îndesate se află de vînzare:

1 stînjîn metric în magazin . 8 fl

1 stînjîn metric adus în curte 12 fl.

Comandele sînt a se adresa la

Ilie Măcelariu
în Gurariului.

[52] 4-

Bine apreciată
de întregă
presa noastră.

MARGARETA MODLOVAN.

Din
tainele
vieții.

29 de romane și schițe.

Prețul 2 cor., plus 10 bani porte.

Se poate procura dela

Librăria

W. Krafft.

A apărut!

Magazin de fabrică

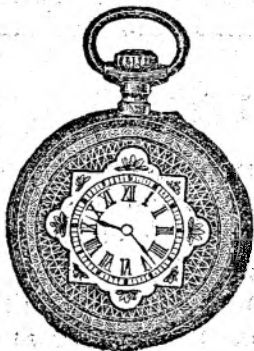
de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint,

JULIUS ERÖS

Strada Cisnădiei nr. 3. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.
(Edificiul „Transilvania“).

Fiecare obiect de aur sau de argint e esaminat și probat din oficiu și pe fiecare bucată se poate vedea esact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloagelor mele. Toate comandele le efectuesc imediat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se esecută bine și conștientios.

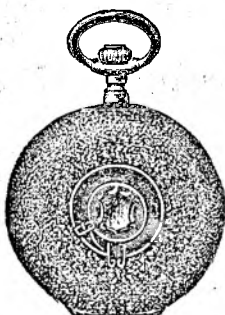
Nr. 1.
Orologiu de argint remon-
toir, pentru dame; 30 mm.
diametru, cu capac de argint,
calitate bună fl. 6.75, cu cerc
de aur fl. 7.50, de oțel negru
oxidat fl. 6.50.

Nr. 2.
Orologiu anker-remon. de
argint, 50 mm. diametru, cu
capac dublu, toc guiloșat ori gra-
vat, 3 capace de argint, 5 rubine,
sorte tari, I. fină Uraniawerk
15 rubine, fl. 12.50.

Nr. 3.
Orologiu cilindru-rem. de
argint, 48 mm. diametru, cu
placă de cifre în email albă ori
colorată cu toartă ovală, arătător
de secunde, construcție bună so-
lidă, fl. 6.75.

Nr. 4.
Orologiu cil.-rem de ar-
gint, 48 mm. diametru, cu
capac dublu, în toc gravat
frumos, sorte tari, I. fabricat
în fl. 8.75.

Nr. 5.
Orologiu anker-remon. de
argint, 50 mm. diametru, capac
dublu, 3 capace de argint, 15 ru-
bine, cu cerc de aur, fabricat în
din sorte mai tari fl. 11.50, cu
construcție cil.-rem. fl. 9.50.

Nr. 6.
Orologiu de dame, rem., de
aur de 14 carate, 30 mm. dia-
metru, capac dublu, I. calitate,
guiloșat ori gravat fl. 25.—, în
toc de argint fl. 11.50.

Nr. 7.
Orologiu cilindru-rem.
de argint nou, 48 mm. dia-
metru, luciu ori gravat, în formă
ovală, arătător de secunde, cu
placă de cifre albă, emailată,
I. calitate, fl. 4.50, cu capac
dublu fl. 5.80. Lanțuri de nik-
kel cu compas ori cheia 30, 40,
50, 60 cr.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco. Spedări cu rambursă ori pe lângă trimiterea înainte a prețului.

[44] 45-52

Marce postale din toate țările în plată.